

Brassói Lapok

Előfizetési példány

Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam

274 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csütörtök

1934. évi november 29

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 9 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 92., szerkesztő 93.

„Az arcátlan nőegylet”

Az arcátlan nőegylet Marosvásárhelyen székel: és mielőtt a Curentul jóvólából a fenti címet megkapta volna, Evangélikus Nőegylet néven volt ismeretes. Eredeti címe azért utal evangéliumi vonatkozásokra, mert önként vállalták azt az állami feladatot, hogy földözzék a tenger nyomorúságát, melyek állami intézmény hiányában még mindig a magánjótékonyság munkájára vannak utalva. Ujabb címe a Curentul belső világára utal, amely lap mindig a legmagasabban lángoló fáklyával gyújtott alá annak a máglyának, amelyen a kisebbségi gyűlölet tüzeit élesztik Romániában. Nem volt és nincs olyan intézményünk, amelyet ki ne kezdett volna, nem állott és nem áll a kisebbségi fronton olyan politikus vagy újságíró, amelyik be ne került volna eddig a Curentul legképtelenebb vádjainak kereszt-tüzébe. Hírhedt népszavazásával, kihasználva egy amagyi is forró atmoszférát légkörét, holdba kiküldött saját külön tudósítójának adatai alapján igyekezett szakadatlanul éhrentartani a kisebbségellenes üldözést és uszítani, ha úgy érezték, hogy ez az üldözés lankadóban van.

Most elérkezett a nőegyletekhez.

A marosvásárhelyi Evangélikus Nőegylet a többi ilyen intézményekhez hasonlóan, meghívókon értesíti azokat, akik közel állanak hozzá, egy-egy jótékony esélyéről. Így történt most is. A vásárhelyi Evangélikus Nőegylet tagjai nagyarák és százsok, a meghívókat tehát nemet-magyar és román-német szöveggel nyomatták és szétküldték minden tagnak vagy meghívottnak az anyanyelvén. Ez a megoldás nem tetszett a Curentul helyi őrszemének és egy szidalmaktól hemzseggő cikkben úgy állította be „az arcátlan nőegyletet”, hogy mellőzi az államnyelvet.

A felelőtlen vádaskodás és az ostoba rágalom fegyverével inzultál egy asszonyokból álló intézményt olyan hangon, amilyeneken csak koremai söntés mögött szoktak tárgyalni és nem egy napilapban — ha a legkisebb mértékben is igényt tart arra, hogy hasábjain a kultúrának legalább valami halvány visszfénye tükröződjék. Felelőtlenségében még annyi fáradságot sem vesz magának, hogy legalább megközelítse az igazságot az, amit leír.

A Verescsagin esetéhez méltó képhez, mely a kisebbségellenes hadjáratot eleveníti meg, pontosan hozzátartozik a fővárosi napilapok Erdélybe kiküldött tudósítóinak tulnyomó része. Kényerüket gyűlölettel és vak izgatással velük legjobban megszolgálni és ebben a munkájukban sem törvénny, sem pedig lelkiismeret, a nagy többségnél, nem szolgálnak gátnak.

Lassanként már kezdünk megszokni ezt, sőt a hang sem okozott meglepetést.

Csak ritka kivételes alkalommal reflektáltunk rá abban a biztos tudatban, hogy a demagógiának ezzel a méretével szemben ugyisincs fegyverünk. Mentséggül szolgált előttünk, hogy ez a nekünk szokatlan hang néha nemcsak velünk szemben kerül elő a politikai fegyvertárból, hanem azokkal szemben is, akik Bukarestben szabják meg a politika egyetemes irányát.

De irredentizmust látni egy magyar-német nőegylet jóétköny munkájában, arcátlannak bélyegezni a város legtiszteltebb asszonyaiból álló vezetőséget egy

Benes elfogultsága miatt:

Litvinov elnökletével tárgyalja le a délszláv panaszt a népszövetségi tanács

Érdemben mégis csak januárban foglalkoznak a marseillei merényletért való felelősség problémájával

Titulescu és Rüsdý bej párisi tárgyalásai

Páris, november 28.

A diplomáciai élet súlypontja átmenetileg, a jövő hét elejéig, Genfből a francia fővárosba tevődött át. A Népszövetség rendkívüli közgyűlése ugyanis, amely a délamériai háború ügyében határozott, végetért, a rendkívüli tanácsülés viszont csak december 4-ikén, kedden veszi kezdetét. Így az érdeklődés most Titulescu és Teofik Rüsdý bej párisi tárgyalásaira összpontosul.

Beavatott körök értesülései szerint Titulescu román külügyminiszternek Laval-lal folytatott megbeszélésén a délszláv panaszirat, a magyar ellenjegyzék, a sür-

gősség kérdése, a keleteurópai paktum és a francia-orosz kapcsolatok problémája szerepelt. A Havas-ügynökség jelentése szerint Titulescu és Laval szíves légkörben tárgyalt. A román külügyminiszter később hosszasan értekezett Léger külügyminisztériumi vezérnökkel, aki a napokban elhunyt Berthelot Fülöp utóda a keleteurópai ügyek intézésében.

Kedden délelőtt Laval villásreggeli után látta vendégül Titulescut és Teofik Rüsdý bejt. Utóbbival a villásreggeli után tárgyalt egyrészt a francia-török kapcsolatok szorosabbá tételéről, másrészt a Fekete-tengeri kölcsönös segélynyújtási és biztonsági egyezményről. A török kül-

ügyminiszter már régebben felajánlotta Franciaországnak, kössenek francia-török támadást kizáró egyezményt. Laval viszont most azt fejtette ki Rüsdý bejnek, hogy Franciaországnak jelenleg sokkal fontosabb volna a Fekete-tenger körüli államok Locarno-paktumának a nyélbeütése.

Szerdán mindkét államférfi elhagyja Páris. Titulescu hazatér Bukarestbe, hogy jelen legyen Osztrópszki szovjetkövet ünnepélyes fogadtatásánál, míg Teofik Rüsdý bej Berlinbe utazik s ott marad a jövő keddig, amikor vissza megy Genf-be.

Benes visszalép a tanácselnökségtől, mint elfogult

Eckhardt Tibor magyar főmegbízott — amint Genfből jelentik — hétfőn este Avenol népszövetségi főtitkárnak levelet intézett, amelyben újból rámutatott a magyar kormány sürgősségi kérelmére, majd arra, hogy a tanács elnöke egy olyan állam, jelen esetben Csehszlovákia, tanácsbeli képviselője, amely állam jelen állás fél abban az ügyben, amivel a tanácsnak legkorábban a december 4-ikén megnyitandó rendkívüli ülésén foglalkoznia kell. A november 22-ikén a főtitkársághoz intézett beadványában ugyanis a cseh kormány teljes mértékben csatlakozott a délszláv kormány jegyzékéhez. Tekintettel erre a körülményre, a magyar delegáció szükségesnek tartja annak a kérdésnek a felvetését: nem volna-e helyénvaló, ha Benes, akinek csatlakozása külügyminiszter és egyben tagja a kisantant állandó tanácsának, népszövetségi tanácselnöki tisztéről már most, még inkább azonban az egybeeső rendkívüli ülésnek idejére lemondjon, amint egyébként ilyen eshetőségre a tanács belső szabályzata intézkedik is.

A levél átadása után a főtitkár értesítette Eckhardtot, hogy

olyan rágalom kapcsán, ami, ha megtörtént volna, akkor is legfeljebb figyelemtelenségnek minősíthető, de nem irredentizmusnak, — a felelőtlenségnek, a korlátlan rosszindulatnak olyan gaurizankári magassága, amellyel kollégái között a Curentul vásárhelyi tudósítója vitte el a pálmát.

Inzultus volt, de hosszankodni sem

Genfből való elutazása előtt Benes már bejelentette azt a szándékát, hogy a magyar-kisantant-ügy tárgyalása utójára a tanácselnöki széket átadja más delegátusnak.

Genfi sajtóértesülések szerint Benes helyett a népszövetségi tanács decemberi

Mikor tárgyalják a délszláv vádiratot?

A Daily Telegraph értesülése szerint az angol kormány tagjai hétfőn fontos tanácskozásokat folytattak a délszláv panaszirat tárgyalásának ügyében. A genfi lépésekről és fejleményekről Eden főpécstör részletesen tájékoztatta Simon külügyminisztert. A minisztertanácsban behatóan mérlegelték azt a kérdést, helyet kell-e adni Magyarország sürgősségi indítványának, anagy el kell azt hárítani. Hosszas vita után úgy döntöttek, hogy teljesen Eden helyettes külügyminiszterre bizzák, hogy a genfi helyzet alakulása szerint melyik állásponthoz csatlakozzék Anglia népében.

Az angol minisztertanácsban különben az a felfogás alakult ki, hogy bővebb alkalom nyílne a kormányok higgadt vé-

szabad rajta, olyan alacsony indulatból fakadt. Csak mosolyogni és lenézni.

A marosvásárhelyi nők se sértődjenek meg.

Az ilyen lap-szegénylegényektől nem lehet lovagiasságot várni.

És semmitsem lehet várni csak azt, a mit leírt: Arcátlanságot.

Asztalos Sándor

és januári ülészakán

Litvinov szovjetorosz népbiztos fog elfogult, mint

minthogy az előző ülészakán elnöke: Vascancellos spanyol megbízott elfogultsága miatt nem vállalhatja újból ezt a tisztséget.

leményének kifejtésére, ha a délszláv panaszirat vitáját a januári ülészakára halasztanák el.

Genfi diplomáciai körök bizonyosra veszik, hogy a marseillei merényletért való felelősség ügyének tárgyalását francia kezdeményezésre még abban az esetben is januárra halasztják, ha a tanács jövőheti ülészakán a sürgősség kérdését szótöbbséggel megszavazzák. Valószínű, hogy a december 4-ikén kezdődő ülészakán csak meghallgatják Jeftics és Eckhardt előterjesztéseit s azután az egész probléma tárgyalását a januári ülészakára napolják el.

A jól értesült Pertinax az Echo de Paris hasábjain kifejti, hogy a népszövetségi tanács most minden valószínűség szerint csak hatos bizottságot küld ki, amelyben négy nagy- és két kishatalom képviselője vesz részt. Ez a bizottság folytatja le a vizsgálatot a marseillei merényletért való felelősség kérdésében tett diplomáciai lépések tárgyában s januárban jelentést tesz. Pertinax ezzel kapcsolatban rámutat a kisantantnak arra a kívánságára, hogy a Népszövetség erősítse meg a legyőzöttek revíziós mozgalmát és megtorlási szándékai elé emelje

eddig korlátokat. Ezt legcélszerűbben egy olyan egyezmény formájában kellene elérni, amely kölcsönös segélynyújtásra kötelezi az érdekelt államokat.

A Havas genfi tudósítója szerint a diplomáciai körök már foglalkoztatja az a kérdés, milyen ítéletet hozzanak a délszláv emlékirat alapján, már amennyiben a Népszövetség helyénvalónak fogja látni az ítéletet. Egyes hatalmak arra a megoldásra gondolnak, amelyre a frankhamisítási ügyben került sor. Most a Népszövetség határozatilag megkérdőjelezi a terrorizmus minden formáját s kötelezi valamennyi tagállamát, hogy irtsanak ki minden terrorista tevékenységet terü-

tükön s rendőrségeik működjenek együtt ebben a tekintetben.

CSAK A HÉT VÉGÉN ADJÁK BE A DÉLSZLÁV MEMORANDUMOT

A délszláv jegyzéket aláírató emlékirat beterjesztési időpontját még most sem tudni. Ugy volt, hogy a memorandumot kedden nyújtják be, abból azonban, hogy Jęfics szerb külügyminiszter tegnap Belgrádba utazott ahonnan csak szombaton reggel érkezik vissza Genfbe, arra következtetnek, hogy az emlékiratot csupán a hét végén adják be s hozzák nyilvánosságra. Az aktacsomót közben még ki is egészítik a szerb és francia rendőrség több új adatával.

Még egy letartóztatás a marseillei merénylettel kapcsolatban

A metzi rendőrség — amint Párisból jelentik — letartóztatott egy Dobzenovics nevű horvát utast, aki a merénylet idején Marseilleben tartózkodott. Hosszas nyomozás után megállapították, hogy a királygyilkossághoz semmi köze nem volt és szabadlábra is akarták helyezni, a délszláv konzulátus azonban közbelépett s kérésére Dobzenovicsot továbbra is fogva tartják és majd kiadják Jugoszláviának.

SZERBELLENES TUNTETÉS BUDAPESTEN

A Népszövetségnél tett délszláv lépés miatt támadt feszült hangulat Budapesten előidézte az első szerbellenes tüntetést. Hétfőn a késő délutáni órákban mintegy 200 főnyi tömeg verődött össze a délszláv utlevélkirendeltség Veres Pálné utcai épülete előtt s a magyar himnusz éneklésével tüntetni kezdett. A rendőrség azonnal közbelépett és szétoszlatta a tüntetőket, akik közül egy ellenszegülő előállították a főkapitányságon

Merényletterv a kenti herceg esküvőjén

A francia rendőrség átirata szerint két nő utazik Londonba a macedón forradalmi komité megbízásából

London, november 28.

Pál jugoszláv régens herceget, aki György kenti herceg és Marina görög hercegnő csütörtöki esküvőjére érkezett az angol fővárosba, a Buckingham királyi palotában tegnap meglátogatta Sir Simon külügyminiszter. A Central News tudni véli, hogy az angol külügyminiszter a jugoszláviai belpolitikai helyzetről és a genfi ügyről tárgyalt a régensherceggel.

A francia rendőrség táviratilag közölte Scotland Yarddal két nőszemély leírását, akik állítólag

a macedón forradalmi komité megbízásából Angliába akarnak utazni, hogy a kenti herceg esküvője alkalmával merényletet kíséreljenek meg a délszláv régens herceg ellen.

Az angol rendőrség a francia átirat alapján a legszigorubb óvintézkedéseket tette meg Pál régensherceg életbiztonsága érdekében.

György kenti herceg és Marina hercegnő csütörtöki esküvőjük után Habsburg Antal főherceg és Ileana hercegnő sonnbergi birtokára utazik s ott tölti mézesheiteit.

Az esküvőre egyébként már megkezdődött a világ minden tájáról a felvonulás.

Egész Anglia lázban van, mindenki látni akarja a színes felvonulást.

A nagy lelkesedésnek a főmagyarázata az, hogy az angol királyi család páratlan népszerűségnek örvend.

Az új behozatali és kiviteli rendszer ügyében

Széleskörű értekezlet volt, amelyen ezuttal sem sikerült összeegyeztetni a jegybank és a kereskedelmi miniszter álláspontját

Bukarest, november 28.

Manolescu Strunga ipar- és kereskedelemügyi miniszter tegnap este értekezletre hívta össze több minisztertársát, a Banca Națională képviselőit és a gazdasági élet számos reprezentánsát, hogy meghallgassa véleményüket az új kiviteli és behozatali rendszerről. A fakeskedők és a petróleumtermelők a szabad devizakereskedelem mellett foglaltak állást, míg a nagyiparosok ellene nyilatkoztak. A megbeszélés során Manolescu Strunga részletesen kifejtette azokat az okokat, melyek azt követelik, hogy

a Nemzeti Bankhoz beszofigaltatott kvótán kívüli az exportörök úgy értékesítsék devizáikat, ahogy jónak látják.

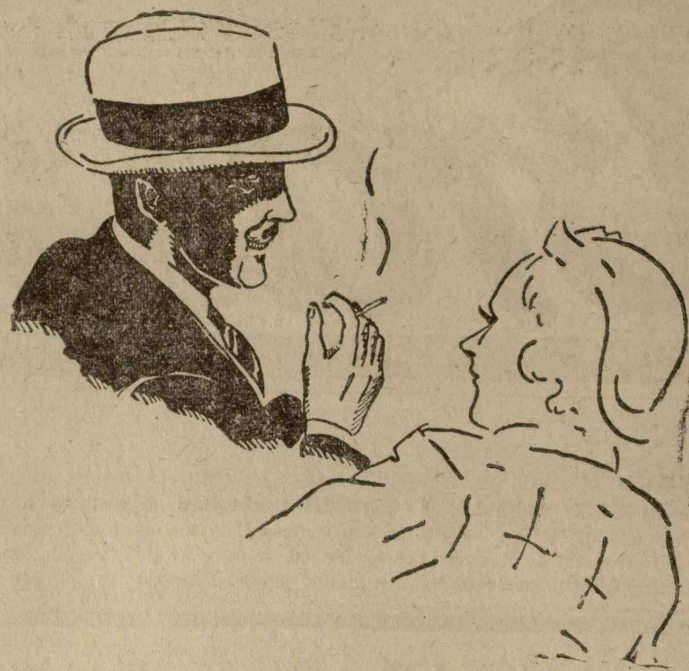
A Banca Națională képviselői élesen szembe helyezkedtek a miniszter elméletével és csupán annyi engedelményre mutattak hajlandóságot, hogy a kvótán felüli devizák után bizonyos százaléku prémiumot (felárat) fizessen a jegybank.

A tárgyalások ennyiben maradtak. A hét folyamán újabb értekezlet lesz, amelyen remélhetőleg sikerülni fog összehangolni a jelenleg nyíra megoszló véleményeket.

A tegnapi értekezlettel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy Costin Stoicescu, a jegybank egyik igazgatója, lemondott állásáról, azok miatt az ellentétek miatt, melyek a devizakereskedelem ügyében a Nemzeti Bank kormányzója és Stoicescu között felmerültek.

a doveri állomáson, a nézőközönség legnagyobb örömeire gyengéd csókkal üdvözölte esküvőre érkező menyasszonyát. Úgy látszik az ilyesmit hercegeknek is ugyanugy csinálják.

EGY FÉRFIAS NŐ

lehet néha vonzó és érdekes. Egy férfi azonban, aki elveszti a maga férfias megjelenését és nőiessé válik — ez már legtöbbször neveléses!

VIEUX-TEMPS

A FÉRFIAK KÖLNIVIZE

Gyártja

NORTIER

Erdekes ügyek az aradi törvényszék előtt

Felmentették az Egyesült Bank igazgatóit. Bizonyításkiegészítés a csalással vádolt gyárigazgató ügyében. Leány, aki váltóhamisítással vádolja édesapját. Elmebeteg a nemzetgyalázó poeta

Arad, november 28.

A törvényszék kedden délelőtt tárgyalta az Egyesült Bank bukásának pörét. A vádlottak padján Karton Aladár volt vezérigazgató, György Ignác volt ügyvezető igazgató és Eles Géza dr. volt igazgatósági elnök ültek, akik ellen az ügyészség csalárd bukás miatt emelt vádat. Azt róttá terhükre a vádirat, hogy hamis mérleg készítésével becsapták a bank betéteseit és a pénztárat 110 millió vagyona teljesen elusztott a csődeljárás folyamán.

A perbeszéd után a törvényszék mind a három vádlottat felmentette, azzal az indoklással, hogy a bank mérlege nem volt hamis. A kamatok egyrészt ugyan különféle manipulációk történtek, de csak azzal a céllal, hogy kevesebb adót keljen a banknak fizetnie. Lehetséges, hogy a pénztárat vezető adókiadásban bűnösek, ez a vétség azonban a távvaszi amnesztia alá esik.

★

Csalással vádoltan került a törvényszék elé Rátz Gyula gyárigazgató is, akinek szövőipari gyára csődbement. A csődtömeggondnok felmentésére amiatt indult ellene eljárás, mert a csőd elrendelése elől állítólag 1 millió 200 ezer lej értékű árut elvont a csődtömegből. Bár az ügyész, bizonyítékok hiányában, elejtette a vádat, a törvényszék mégis elrendelte a bizonyítás kiegészítését és a decemberre elnapolt tárgyalásra több új tanút idézett be.

★

Blaha Béla faterap tulajdonost saját lánya jelentette fel, hogy váltóra hamisította nevét és így 110 ezer lej erejéig kölcsönt kebelezett be lánya házára. A tanúk rá cáfoltak a vádra és azt légből kapottnak minősítették, hangoztatva, hogy nincs szó váltóhamisításról, mert a kér-

déses váltót maga a feljelentő lánya írta alá. A tanuvallomások alapján a törvényszék felmentette az igaztalanul meghurcolt apát.

★

Nemzetgyalázás és izgatás miatt került a törvényszék elé Erdős-Grossz Árpád füzapoéta, aki maga adja ki verseit és házal velük. A szerencsétlen ember üldözési mániában szenved és emiatt már két ízben is volt ideggyógyintézet-

— Bélyenyeség és kintő főfájások, a máj és az epeutak bántalmái, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok és a végbél megbetegedései esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan és biztosan megszünteti a hasiszervek pangását.

ben. A filozófáló költő nemrégiben beadványt intézett a hadsereghez, a beadvány azonban csakugy hemzsegett az izgatató és nemzetgyalázó kifejezésektől. Emiatt indult meg ellene az eljárás, a bíróság azonban nem tárgyalta érdemben az ügyet, hanem elrendelte Erdős-Grossz Árpád elmebeli állapotának megvizsgálását.

BOGARAK,

tücskök, poloskák, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipusztíthatók a

KATOL

japán rovarpor által.

M. H. Balthazar București, Str. Șelari 7.

A konverzió eredménye:

"A hitel saját hamvaiból kel életre"

állapítja meg a Kamara válaszfelirata

Szerdán újból összeül a Skoda-bizottság és mint legyverszakértőket állítólag Presan marsallt és Mardarescu tábornokot is kihallgatja

Bukarest, november 28.

A liberális és a nemzeti-parasztpárt viszonyát mi sem jellemzi inkább, mint az a körülmény, hogy a kamara tegnapi első rendes ülésén a nemzeti-parasztpárt négy interpellációt jegyzett be a kormány ellen. Ezzel a normális körülmények között szokatlan bevezetővel kezdődik meg szerdán a válaszfelirati vita. Hírek szerint a kormány és a parlament többség között hallgatólagos megállapodás jött létre, mely szerint a kormány-parti parlamentárok beszédeikben nem fogják bolygatni a Skoda-ügyet, s csak abban az esetben érintik ezt a kérdést is, ha a nemzeti-parasztpárt szóinkai ellen-támadásra adnak alkalmat.

A válaszfeliratot egyébként úgy a kamarában, mint a szenátusban beterjesztették. A kamara válaszában teljességgel magáévá teszi a Sándor király és Barthou halála alkalmából a trónbeszédben kifejezésre juttatott mély részvételt és kegyeletét, majd rámutat a parlament elé kerülő törvényjavaslatok fontosságára. A konverzióval foglalkozó kitétele a következő megállapításokat tartalmazza:

— A román állam békéje és előhaladás szempontjából nagyon jelentős lépésnek kell tekintenünk a mezőgazdasági adósságok rendezéséről szóló törvény megalkotását és alkalmazását. Ezzel a mezőgazdaságnak a nemzeti-gazdaságra is

kihátással levő oly sokáig megoldatlan problémája a végleges elintézés útjára került.

A romániai törvényhozás történetében kevés törvénnyel találkozunk, melyet az ország népe olyan öntudatosan tett volna magáévá, mint ezt a törvényt.

Ez a jelenség alkalmas arra, hogy a legjobb kilátásokkal nézzünk a jövő elébe.

— A hitel, szemünk előtt, saját hamvaiból kel életre, ugyisaztén az ország magángazdasága. Ugyanakkor a mezőgazdasági termékek új értékesítési politikája a nemzetgazdaság feleledését eredményezte.

A szenátus felirati javaslata a király és az uralkodócsalád iránti hódolat kifejezése után Jugoszlávia és Franciaország mély gyászáról emlékezik meg és a szenátus részvételt tolmácsolja. Magáévá teszi a trónbeszédben foglalt programot és befejezésül ismétli a trónbeszédben azokat a mondatokat, melyek Románia külpolitikai magatartásának megjelöléseként hangzottak el: „Béke mindenütt, de különösen a határokon, teljes béke mindenütt, de mindenekelőtt olyan béke, amely tiszteletben tartja nemzeti öntudatunk parancsait”.

A felirati vitára eddig a kamarában nyolcan, a szenátusban pedig kilencen iratkoztak fel.

Forr a Skoda-üst...

A Skoda-ügy kivizsgálását végző parlamenti bizottságot szerdán délután négy órára összehívta Dimitriu elnök. Az ülés igen izgalmasnak ígérkezik, mert ezalkalmal döntenek arról, hogy elfogadják-e Bentoiu jelentését, vagy módosítják azt. A jelek szerint a bizottság többsége megszavazza a hivatalos jelentést, mely így eredeti formájában kerül a parlament elé.

Tatarescu miniszterelnök lakásán értekezlet volt, amelyen Dimitriu elnök és Bentoiu főelőadó vettek részt. Hírek szerint a megbeszélés kapcsolatban áll a Skoda-bizottság szerdára összehívott ülésével. Egyes politikai körökben úgy tudják, hogy

a miniszterelnök megkísérli a mai feszült belpolitikai helyzet lecsendesítését

és kívánságára a bizottság kihallgatja Presan marsallt és Mardarescu tábornokot, akik, mint elismert fegyverszakértők adnának véleményét a rendelésről.

A miniszterelnök florinai gyászbeszédének azt a mondatát, amelyben az egységet és a testvériséget hangoztatta, szintén arra magyarázzák, hogy Tatarescu komolyan munkálkodik a belpolitikai béke megteremtésén.

A nemzeti-parasztpárt azonban ugylát-szik nem törődik ezzel a megnyilatkozással, mert hivatalos lapjában nap-nap után éles támadások jelentek meg a kormány és elsősorban Bentoiu képviselő ellen, akiről azt igyekeznek kimutatni, hogy állítólagos kijárási tevékenysége következtében nincs erkölcsi jogosultsága ítéletet mondani különböző közéleti férfiak fölött.

Az ujliberális parlamentárok a keddi parlamenti ülés után megbeszélést tartottak, amelyen elhatározták hogy úgy a kamarában, mint a szenátusban a javaslat ellen foglalnak állást, amelyet hiányosnak tartanak.

Egyes fővárosi lapok szerint Junian, aki a jelentést tulságosan enyhének tartja, bár nagy vonalaiban magáévá teszi, a parlamenti bizottság szerdai ülésén követelni fogja, hogy Popovici Mihály mellé ültessék a vádlottak padjára Madgearut is, aki pénzügyminisztere volt annak a kormánynak, mely a szerződést jóváhagyta.

Madgearu, amint ismeretes, a vizsgálat során azzal vádolta meg Juniant, hogy Skodáért 3 millió lejt kapott ügyvédi

honorárium fejében.

Ma a Lupta Vajdától nyilatkozatot közöl, amelyben a volt miniszterelnök kijelenti, hogy mivel eskü alatt tett vallomása után is vádat emeltek Popovici Mihály ellen, ebből az következik, hogy ő hamisan esküdött és hamisan esküdtek azok a vezető katonai és polgári személyek is, akik azt vallották, hogy Popovici nem tett egyellen lépést a házkutatás megakadályozására.

Bentoiu úgy készítette el jelentését, hogy egyáltalán nem vette figyelembe ezeket a perdöntő vallomásokat.

Mihalache Bukarestbe érkezett. Dél-előtt Madgearuval tanácskozott, délután Maniu kereste fel a nemzeti-parasztpárt elnökét. Megbízható forrásból úgy értesülünk, hogy Mihalache az uralkodótól kihallgatást kér, amelyen a Skoda-jelentés ügyében előterjeszti a nemzeti-parasztpárt álláspontját.

KIRÁLYI VADÁSZAT LESZ ERDÉLYBEN

Tatarescu kedden este Dinu Bratianuval Erdélybe utazik királyi vadászatra, ahonnan mindketten csak szombaton térnek vissza a fővárosba. Ellenőrizhetetlen hírek szerint a vadászat alkalmával ismét napirendre kerül a kormányátszervezés kérdése, sőt az új kormány összeállítását is meg tárgyalják. A liberális párt elnöke állítólag ragaszkodik ahhoz, hogy a megoldásban Bratianu György is szerepet vállaljon. A kabinet újjászervezésének az lenne a célja, hogy a nemzeti-parasztpártot elüsse a közeli kormányrautás esélyeitől.

Nemzeti-parasztpárti körökben hangoztatják, hogy a parlamentben haladéktalanul megkezdik korinánybuktató akciójukat tekintet nélkül a kormány magatartására.

Nyilvánosságra hozzák azokat a régi eltemetettnek látszó ügyeket, melyeknek dokumentumai a párt birtokában vannak.

Igy a keresztvári alagút ügyét, a prahovai petróleumkoncesszió, a Ferro-Chimica és a Fokker-féle repülőgéprendelés körüli állítólagos visszaéléseket, továbbá a Svenska és a Kreuger szerződések kérdését. Ezenkívül élesen fogja támadni Manolescu-Strunga ipar és kereskedelmi minisztert, akit meg akar buktatni, mielőtt a kormány helyéről távoznia volna kénytelen.

FONTOS INTERPELLACIÓKAT JELENTETTEK BE A SENÁTUSBAN

A szenátus mai ülésén Pop Valér tárcanélküli miniszter nemzetközi egyezményeket ratifikáló több törvényjavaslatot terjesztett be. D. R. Joanifescu (nemzeti-parasztpárti) interpellációt jelentett be az állami gépezet leegyszerűsítése, továbbá a rendőrség újjászervezése ügyében. Samoilă munkakamarai szenátor kérte az elnökséget, hogy tüzzön ki határidőt, amikor kifejtetheti az üzletek és vállalatok munkaidejéről és a munkáspénztár egységesítéséről szóló interpellációját.

A fővárosi lapok értesülése szerint a Skoda-bizottság szerdai ülésén Argetoianu, Junian és Cuza benyújtják a Skoda-ügyről készített jelentéseiket. Junian és Argetoianu állítólag ellene vannak annak, hogy Popoviciot vád alá helyezzék, viszont követelik, hogy a vizsgálatot más személyekre is terjessze ki a bizottság.

Dimitriu lakásán ma délután megbeszélésre gyűltek össze a vizsgálóbizottság liberális tagjai és elhatározták, hogy viszontautasítanak minden olyan javaslatot, mely katonai szakértők kihallgatására vonatkozik.

Ismét nagy diáktüntetés volt Bécsben

Karhatalom osztotta szét a tüntetőket

Bécs, november 28.

A bécsi egyetemen kedden újabb viharos diákzavargások zajlottak le, amitt, hogy a prágai német egyetemet ősi jelvényeinek a kiszolgáltatására kényszerítették. Az egyetemet hatalmas rendőri készség vette körül, mialatt az aulában izzó hangulatu gyűlést folyt le. A gyűlésen ilyen kiáltások hangzottak: „Bosszut Prágáért!” „Vesszen a cseh kormány!”

A gyűlés végetértével a kiözönlő diákoknak sikerült áttörniök a rendőrkor-

dont és a csehszlovák követség felé zúdultak, a rendőrség azonban idejében elzárta útjukat s így nem tudtak odáig jutni.

A diáktömeg erre a belvárosban beverte két közudomásuan csehbarát lap kiadóhivatalának az ablakait. A karhatalomnak csak ezután sikerült a tüntetőket szétoszlaltatni.

A kölni egyetemen is heves tüntetés folyt le, válaszul a prágai németellenes tüntetésekre.

A brassói hadbírótság előtt:

Újra tárgyalják a nagyváradi Kató-házaspár kémkedési ügyét

Kolozsvár, november 28.

A kolozsvári hadbíróséghez most érkezett le a legfelsőbb katonai törvényszék döntése: megsemmisítették a Kató-féle kémkedési ügyben hozott elsőfoku ítéletet és elrendelték az ügy újratárgyalását.

Országos érdeklődés kísérte néhány hónappal ezelőtti Kató Kornélia nagyváradi rendőrségi tisztviselő ügyét, akit férjével, Kató Károlylyal és Morait Iju-

ba macedon származásu ügynökkel együtt Magyarország javára elkövetett kémkedéssel vádoltak. A hadbíróság súlyos ítéletet hozott: tíz-tízévi fegyházra ítélte a vádlottakat, akik fellebbezték. A legfelsőbb katonai törvényszék most megsemmisítve az elsőfoku ítéletet, a brassói hadbírósnak adta ki újratárgyalásra az ügyet. A periratokat már át is küldötték a brassói hadbíróséghez.

December elsején az iskolákban szünetelni fog a tanítás

Bukarest, november 28.

A közoktatásügyi miniszter rendelkezése következtében december 1-én minden iskolában szünetelni fog a tanítás.

Gömbös visszaérkezett Budapestre

Budapest, november 28.

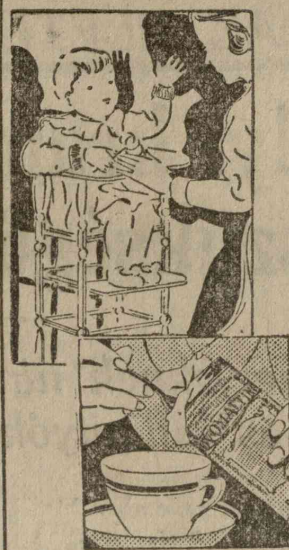
Gömbös magyar miniszterelnök és Kállay földművelésügyi miniszter kedden reggel a neubergi vadászatról gépkocsin Bécsbe hajtottak, majd pedig a menetrendszerű gyorsal Budapestre utaztak, ahol délután 3 óra 55 perckor

Nincs többé rosszul táplált,

gyöngye és
sánya

gyermek,

ha gyermekét
az elválasztás
után azonnal
OVOMALTINEVAL
táplálja.

AZ Ovomaltine
rendkívül kel-
lemes íze miatt
már az első kísér-
let után is gyer-
meke kedvenc itala lesz.

AZ Ovomaltine vitaminokban és szénhidrátokban gazdag tápszer, amely a gyermekeknek kitűnő erőt ad. Már az első doboz elfogyasztása után fel fog Önnek tűnni a súlygyarapodás, a rózsás arcszín, az állandó jókedv, ami mind a teljes egészség biztos jele. Óvja gyermekét a gyengeségtől! Ovomaltine az energia leggazdagabb forrása!

Arak: 50.—, 98.—, 175.—, 320.— lei

OVOMALTINE

A Dr. WANDER OZEMEK KESZITMÉNYE.

HAJSZA AZ ÉLETLEHETŐSÉG UTÁN

Erdélyi krumplira és erdélyi emberekre van szükségük a bánsági magyaroknak

Falvak, amelyeknek nincs semmi eladnivalójuk — Az „erdélyi rózsa-krumpli és kiflipityóka” talán megmentheti még Jerszeg községet

Oravica, november 28

Temesváron is tudják már, hogy a bánsági szegény magyar falvak sorában is a legszegényebb két község Jerszeg és Izgár. Az egyik község tanítójának havonta 500 lejés járandósága van, de ezt az 500 lejt sem kapja. Ma már nem is meri erőltetni a felhajtást, mert maga is látja, hogy faluja elképesztően szegény és az egyházi adó erőszakolása anélkül váltana ki gyűlöletet a falu lakosságából ellene és egyháza ellen, hogy a kérdéses 500 lejt biztosítani lehetne, akár ezzel az eszközzel is. Ahol nincs, onnan nem lehet venni. A lelkiismeret hiányára valószínű, ha mégis erőszakoskodnék. Más és jobb eszköz hiányában tehát panaszos és kérés leveleket ír a maga megyei magyarpartitagozatához s aztán a temesvárihoz, mert az mégis csak gazdagabb, attól könnyebben állhat egy kis pénzbeli segítség.

Pénzbeli segítségre azonban sehol sincsen alap, a kérés levelekre legtovább biztatás és sajnálkozás érkezik. Ezzel pedig nem lehet megélni. Az is igaz viszont, hogy nem lehet megélni a könyöradományokból sem. Maga a tanító még eltengődhetik egy-egy hónapot, ha valóban kap valahonnan ideiglenes segítséget, ez azonban nem segít semmit a falu helyzetén. Az egyházi adót ezután sem lehet majd felhajtani s aztán méltatlan dolog is nagyon az a könyöradomány. Többet árt, mint amennyit használ, mert erkölcsileg megaláz, anélkül, hogy határozott segítséget nyújtana. Más megoldásra van itt szükség. A falun kell segíteni, hogy a falu el tudja tartani a tanítóját. Hiszen éppen ez az, azért érdeklődnek ezek a falvak a szövetségi mozgalom után. Vajon olyan gyors és hathatós segítség ez?

Nyomozunk a lehetőségek után. Az első kérdés: vajon hol lehet a falunak piacot teremteni? A legegyszerűbb megoldás: a közeli nagy városokban. Temesvár azonban elesik, mert ezt a nagy várost Arad és környéke ellátja olyan olcsón, hogy versenyezni nem lehet vele. Más piacok lehetnének: Oravica és Boksánbánya. Mind a kettő elég messze van, de azért nem reménytelen a helyzet, ha egy kicsit megmozdulnak az ottani magyarok s elhatározzák, hogy éppen ezeknek a községeknek a termékeit vásárolgatják fel. Szervezkedés kérdése az egész.

A második és fontosabb pont: mit tudnak eladni ezek a falvak? A felelet gyorsan adódik és — lesújtó eredményt hoz. Nincs eladnivalójuk szinte semmi. A gabona, aminek a termesztésével foglalkoznak, alig fedezi a szükségüket. Tejteljő marhájuk kevés van, majorságot a piacra nem hízhatnak, tojás is kevés akad ezen a vidéken. Gyümölcs? Jóformán semmi és ami van, az silány. Konyhakertészetre sem lehet gondolni, mert a városoktól messze fekszenek s nem vehetik fel a versenyt azokkal a falvakkal, amelyek közel kapják a piacot. Aztán meg: nem is értenek a kertészkedéshez. Általában ezen a vidéken alig lehet találni, nemhogy szakembereket, hanem hozzáértőket legalább. A tejszövetkezetek alakításánál is az első és legnehezebb kérdés: honnan vegyenek vaj- és sajtmestereket. (A Székelyföldön ma már szinte minden faluban akad egy-két ember, aki érti az ilyesmit!)

Mit lehet itt tenni ilyen körülmények között?

KUTATÁS A LEHETŐSÉGEK UTÁN

A lehetőségek utáni kutatás Oravicán folytatódik Kiderül, hogy itt is vannak magyarok, akikhez eljutott a fent említett tanító segélykialtása s akik igyekeznek is segíteni, amennyire a módjukban van. Megtudom, hogy Jerszegre „rátekintett az Isten.” Hosszas könyörgés és utánjárás után kapott az állam tartalék erdőkből 250 holdnyi területet. Tölgyes terület ez, értékes „gyapja” rajta. Sajnos, most éppen ezzel az érté-

„gyapjuval” van a baj. Nem tudja a község lakossága s nem tudják az illetékesek sem, hogy vajon a fát is megkapta-e a község, vagy pedig csak azt a területet, amelyen a fa van. Ennek a kérdésnek a tisztázása most ügyvédi segítséget igényel és gyors segítséget, mert amennyiben a fa nem a községé, úgy legalább a föld legyen hamarosan az, vagyis gondoskodni kell a fa gyors kitermeléséről. Ez pedig megint csak körülményes utánjárást igényel.

Már a fa kitermelése munkaalkalmat, keresetet nyújthat a községnek, ez azonban időleges kereset, tartósabb gazdasági tervet nem lehet rá építeni. A föld maga azonban már komoly dolog. Jó pihenő erdei föld, nem kihasználtnak, mint a többiek. Készen áll a megművelésre, a búzát és kukoricát is, de ne, ne ezeket termeljék rajta — mondják Oravicán. Búzával, kukoricával nincs mit kezdeni. Ellenben szép sikert lehetne elérni „az erdélyi fajta rózsakrumplival és a kiflipityóka”-val.

— Én is erdélyi ember vagyok. Aranyosszékről kerültem ide — mondja az

oravicai magyarság vezetője. Tessék elhinni, itt nem ismerik azt a finom erdélyi rózsakrumplit, sem a kiflipityókat. Inkább a takarmánykrumplit termesztik, aminek aztán természetesen nem is lehet nagy becsülete. A tavaly hoztam néhány zsákkal az ottani fajtákból. Ugyették az itteni emberek, mint a legfinomabb gesztenyét. Ha a jerszegiek az új földbe ilyesmit vetnének, biztos, hogy sikert érnének el, egyszerre volna, a mit eladjanak. Mi aztán segitenénk nekik, hogy a piacokat megtalálják.

Lehát rózsakrumpli és kiflipityóka. Erdélyi fajták, feltétlenül. Általában az „erdélyi fajtát” nagyon megbecsülik. Az emberben is...

Hozzatok Erdélyből papokat, tanítókat!

Bizonny az emberben is. Mostani nehéz helyzetünkben a bánsági magyarok rájöttek arra, hogy fűgőbbek, kitaróbbak, makacsabbak, tehát használhatóbbak az erdélyi emberek, mint az ottiak. A Bánságban annakidején kényelmes volt az élet. Az emberek, különösen az a műveltebb réteg, amely a falu ve-

tésére hivatott, elkényelmesedett. Most aztán, amikor elkövetkeztek a nehézségek, nem tudták vállalni a harcot, hamar elesnek, elkedvetlenednek. Nincs bennük próbálkozási kedv, tevékenykedési hajlam és szervezési erő.

A temesvári magyar pártnál már régebben észrevették ezt. Példaként emlegetik, hogy az egyik egyébként kiváló és nagyhírű, azóta elhunyt református lelkész otthagya a maga faluját és jobb parochiát keresett, mert reménytelennek látta a helyzetet. Helyébe egy fiatal székely pap került. Az egyházi pénztárban s lejt talált, amikor átvette. S azóta új parochiát építettett, nagyszerűen berendezte, pezsgő kulturális gócot képezett ki, hívei szeretik és áldoznak is érte és minden kezdeményezésért. Más falvakban is tapasztalták már: ahová erdélyi ember kerül, ott mindjárt rendesebben mennek a dolgok, élet kezdődik.

S aztán ezekben az erdélyi emberekben van érzék a gazdasági kérdések iránt is, ezek meg tudják csinálni a szövetségeket, ahol csak egy kis lehetőség is van rá. Erdélyben mindig nehéz volt az élet, sokkal nehezebb, mint a Bánságban, silányabb földből, komisz hegyoldalakról kellett kiverkedni a mindennapi kenyeret. Az erdélyiek hozzászoktak a küzködéshez, a kitartáshoz és a nehéz munkához.

Hozzatok tehát Erdélyből papokat, tanítókat!

Lehet, hogy nem is egészen indokolt ez a rajongás és nem is egészen alapos az „erdélyi fajtába” vetett nagy bizalom. Az azonban tény, hogy Temesváron is és Oravicán is erdélyi, sőt éppen székely emberek állanak a magyar élet gócpontjaiban. Ők a szorgosok és a kitaróak, ha nincsenek is méltóságban az élet.

Milyen furcsa dolog, hogy itthon, az irigylt belső Erdélyben nem érvényesül ugyanilyen szépen kitartásuk és szorgosságuk!

Kacsó Sándor

Milyen lesz a tél?

A meteorológusok szerint enyhe december és január várható

Brassó, november 28

Középeurópai meteorológusok egybehangzó jóslása alapján valószínűnek kell tartani, hogy a tavaszi novemberi meleget enyhe december váltja fel. Az enyhe ősz már tavasszal megjósolták. Évtizedes tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy

meleg tavaszra meleg ősz következik.

Az enyhe november tehát az ez év áprilisában uralkodó júniusi időjárásnak tudható be.

A téli idő jellege tízévenkénti periódusban váltakozik.

Az elmúlt évek erős fagyos tele tehát csak évek múlta fog ismét visszatérni.

A mostanhoz hasonló enyhe őszre 1871. óta csupán 1926-ban volt példa.

Amit a meteorológusok nem tudnak, de amire a téliport hívei a legkiváncsiabbak, az a kérdés, hogy milyen lesz a karácsonyi időjárás.

Ha a havazás után tartós északi légáramlások fognak uralkodni Közép-Európában, akkor a normálisnál melegebb, de havas időre van kilátás.

Ha délnyugati meleg szelek fognak uralkodni, akkor csak a magasabban fekvő helyeken lehet téliportot ütni. Az időjárás azonban nem szokta betartani a meteorológia jóslását és így a karácsonyi időjárás nyílt kérdés.

Erdélyi Gondüző

Érdekes új folyóirat jelenik meg karácsonyra

Szaklap a műkedvelő színész, dalkultúra és a tekezősporti részére

Brassó, november 28.

Karácsonykor szokatlanul érdekes és nagyjelentőségű eseménye lesz az erdélyi életnek és újságírásnak: folyóirat indul olyan társadalmi megmozdulások célkitűzéseinek szolgálatában, amelyek eddig sem a közvéleményben, sem pedig a természeténél fogva megkötött napi-sajtóban nem méltattak arra a figyelemre, amelyet fontosságuk szerint megérdemelt volna.

Mielőtt magáról a folyóiratról beszélnénk, nem felfedezésképpen, hiszen ez felesleges volna, de igenis, megállapításképp, ami viszont szükséges, le kell szögeznünk a következőket: az élet gazdasági lehetőségei és kulturális szükségletei két új területet nyitottak meg az erdélyi magyar kisebbség és az itt élő testvéreink előtt. Az egyik: a műkedvelő színészet és a dalkultúra. A másik: a tekezősport.

A társadalmi jelenségek sorában ezt a két tényezőt nem lehet már jóindulattal vállveregetéssel elintézni. Mind a kettő olyan súlyt és időt nyert az idők folyamán, hogy ma már számukra nem elég és nem méltányos a jóindulatu tudomásulvétele és eseményeiknek tudtuladása, hanem igenis, szükség van egy erőteljes, életrevaló, bátor és független kezdeményezésre, amely az erdélyi életnek ezt a két számottevő tényezőjét kiemeli mai mellőzöttségéből és kiverékszi neki az őket feltétlenül megillető fontosságot és

méltánylást.

Erdélyi Gondüző címmel néhány lelkes brassói magyar újságíró önálló vállalkozásképpen karácsonykor indul el útjára az a lap, amely minden sorával az erdélyi tekezősportot és az erdélyi műkedvelő színészetet és dalkultúrát akarja szolgálni.

Erre a szolgálatra azért van szükség, amiért a nemrégiben még csak időöltésnek számító kuglizásból kifejlődött a tekezősport hatalmas és imponáló tömegmozgalma és amiért a hajdan csak szórakozásnak és a szereplési vágy kielégítésének tekintett műkedvelés komoly és értékes kultúrtevézővé nőtte ki magát.

Az erdélyi közéletben a tekezősport és a műkedvelés révén hatalmas tömegek megmozdulásáról van már szó. Ez a két tábor szétszórva, minden kívülálló támogatás és irányítás nélkül alkalmassá válik és dolgozik egymástól látszólag távolálló céljai érdekében. Szinte kézenfekvő annak a kérdésnek a felvetése, hogy miért nincs végre Erdélyben egy olyan lap, amely a szigorúan vett egyetemesi közlemények, vagy alkalmi össztársulások tudósításain kívül problémát csináljon a tekezősport, a műkedvelés és a dalkultúra eddig ismeretlen problémáiból és a tekezősportot illetőleg nemcsak a lejátszott mérkőzések és versenyek száraz eredményeit adná, hanem e nemes és rokonszenves sportágzat szigorúan vett szakszerű kérdéseiben is meg-

bizható kalauzként, útmutatóként szerepelne, a műkedvelő színészet szempontjából pedig lehetne az az önzetlen barát és segítő, amely az erdélyi kisebbség életében ma kimondhatatlanul nagyfontosságú műkedvelő színészet közművelő-dési jelentőségét alátámasztja, törekvéseit ne csak nyilvánírtatja, de elő is mozgósítja és ami a legfontosabb, minden vonatkozásában magasabb célkitűzések felé serkentse és segítse is.

Az Erdélyi Gondüző ezt a nagy és nemes célt akarja és fogja is szolgálni. Programját részletesen felvázolni e pillanatban felesleges volna. De már most felkérjük a tekezősport erdélyi lelkes híveit, a városokban és falvakban élő lelkes és önzetlen műkedvelőgárdákat és dalárdákat: addig is, amíg az Erdélyi Gondüző első tartalmas, színes száma megjelenik, adjanak hírt létezésükről a lap szerkesztőségének. Hadd tudjuk előre is, hogy vannak, élnek, dolgoznak és szép elgondolásukat milyen eszközökkel akarják megvalósítani. Ha van fényképanyag, amelynek közlését kívánatosnak tartják, küldjék be azt is. Nemcsak az Erdélyi Gondüző oldalait tarkíthatjuk ezekkel az illusztrációkkal, hanem létezésüknél és munkájuknak szép dokumentumait is megörökíthetjük s egyben hasonló eredményességre és lendületes munkára buzdíthatjuk más vidékeken élő küzdőtársainkat.

Az a néhány lelkes és áldozatkész brassói magyar újságíró, akiknek vállalkozásában az Erdélyi Gondüző megjelenik, biztos abban a hitében, hogy a folyóirat utnak indításával hezagpótló munka elvégzésére vállalkozott az erdélyi közéletben. S tekintve azt a két hatalmas, népes tábor, amelyben ma a tekezősport, továbbá az erdélyi műkedvelő színészet és a magyar dalkultúra önzetlen napszámosai, ha szétszórta is, de együtt vannak, nem vitatható, hogy az Erdélyi Gondüző megindulására és nagyvonalú kulturmunkájára — szükség is van!

Az Erdélyi Gondüző tehát 1934 karácsonyára jelenik meg Horosz Bélának. Románia népszerű műkoresolyázó hajnókának szerkesztésében. Kérjük azokat, akiket ennek a házagpótló folyóiratnak célkitűzései, elgondolásai, színes és tartalmas közleményei érdekelnek, az a tekezősport, akár pedig a műkedvelő színészet és a magyar dalkultúra révén, mindennemű nyilvánosságra szánt közlésüket, híradásukat, esetleges érdeklődéseiket küldjék be mentől hamarabb a szerkesztőség címére: (Brassó, Str. Regele Carol 56.)

Az Erdélyi Gondüző előfizetési ára egyébként egy évre 220, félévre 120 lej. Egyes szám ára 5 lej lesz. Előfizetéseket elfogad az Erdélyi Gondüző kiadóhivatala, (Brassó, Str. Regele Carol 56.)

VILÁGPOLITIKA

A Népszövetség
nagy próbája

Quai Wilsonon napok óta nagy a sürgés. Gondterhes fejjel járnak fel és alá a szövetségi palota folyosóin a világ minden részéről összegyűlt diplomaták, akiknek az a feladata, hogy szétkergessék az egyre gyűlő viharfelhőket, újra kékké varázsolják a felgyújtott és ismét lehetővé tegyék a tekintet nyugodtan pihenessen meg a tiszta, hófehér, zöld hullámain. Az égbolt szürke fellegektől terhes, de már van benne fény, hogy a napsugár ereje szétkeressen a sötét ködömet és az emberek újra megleljenek és bizni.

Az elnöki Gran Chaco-konfliktust kell eldönteni, a többi problémára csak aztán kerülhet sor. Nekünk európaiaknak, akiknek az a feladatuk, hogy eldöntsék a fegyverek miatt éppen eléggé fáj a fejem, a távolállónak tetszik a probléma, éppen úgy belevág a mi husunkba is, mint a saját ügyünk. A Bolivia és Paraguay közötti háború leszerelése a népszövetség nagy problémája lesz. Itt kell megmutatnia, hogy az emberi szolidaritás akarata felül tud nyerni az egyéni és nemzeti érdekeken, tudja oldani azokat és a háború rémét a közös összefogással tudja elkergetni még a leghevesebb haragok és a leghevesebb haragok között. A fegyverek már ropognak és a halálos bombák zúdítanak alá. A dr. párisi csehszlovák követ, a dél-amerikai konfliktus ügyében kiküldött népszövetségi bizottság elnöke előadói jelentésében a népszövetség asztalán hever, kerekedik, hogy további huzavonának nincs helye és ha most nem mutat erélyt a népszövetség, akkor a tömegek elvesztik hitüket benne, a nemzetközi gyűlekezethez a komolysággal. Ezeknek a kemény szavaknak megvolt a hatásuk: a népszövetség valamennyi delegátusa helyeselt a csehszlovák diplomatának. Aki Genében van tudja és érzi, hogy a népszövetség nem bábra megy és anyai félsiker és a dandár után most Genének a talpára kell állnia.

Most évek óta folyik a vér a Gran Chaco körül. Ez a kopár fensík, amely Bolivia és Paraguay között terül el és amelynek területe pontosan 136.635 négyzetkilométer, eddig senkinek sem kellett. Csak elvi harcok voltak a két délamerikai köztársaság között és a mindössze 30.000 lakost számláló földterület, amely inkább terhet, mint hasznot jelent. Fehér ember nem igen lakik a Gran Chaco fensíkjain, alig 30.000 indián talált a területen otthon. Pár évtizeddel ezelőtt azonban kiderült, hogy a kopár fensíkon nagy petróleumforrások fákadtak és ettől a földterület kezdve úgy Bolivia, mint Paraguay jogot formáltak Gran Chacora. A harmadik és Lapaz mozgósított. A harmadik lakosú Bolivia és az egymillió lakosú, rendeltető Paraguay — mindkettő lakosainak csaknem fele indián — ádáz harcot kezdték egymással, megállt az élet és a természet a háború céljait szolgálja. Modern fegyverrel rendelkező hadseregek csatáznak Gran Chaco petróleummal áztatott földjén és fészt az embervér.

Bolivia és Paraguay tagjai a népszövetségben és mégis a háború fegyveréhez nyúltak. A népszövetség a genfi gyűlekezeti legfőbb alapelve, mikor a kettőjük között felmerült konfliktus elintézését a fegyverekre bízta. Ezt lehet tovább tenni. A népszövetség is tudja, hogy eddig és nem tovább: a háború véget kell vetni, erélyt kell mutatni és minden eszközzel bekérni kell kényszeríteni a békejavaslatra. A békejavaslatra készen áll: a két fél vonni a csapatokat Gran Chaco fensíkjéről, Buenos Airesben egy hónapon belül kezdődjen a békekonzferencia és ha nem tud megállapodni, akkor a hágai döntőbíró mondja ki az utolsó szót.

Paraguay visszatartja a javaslatot, Bolivia nem nyilatkozott, de előreláthatóan hasonló álláspontra helyezkedik. És most jön a népszövetség munkája: rákényszeríteni a közönséget a két rákényszerített gyermekre. Nincs nekünk az irányban, hogy a Népszövetségnek meg kellene állnia a háború megállítására, hanem a két délamerikai államra vár, ha ki akarják magukat szakítani az emberi közösségtől. A Népszövetség most nem fog félton megállni és nem fog habozni a hőköt kimondásánál.

Idő és remélhetőleg rövid idő kérdése, mikor kapitulál a két állam a béke javára. A Népszövetség a háború tekintélyét megerősítve kikerülte. És ha a nagy erőpróba sikerül, akkor újból felvethetik az emberek a fejüket és bizakodhatnak és újból erőt merítenek ahhoz, hogy a többi súlyos probléma mint a marseillesi merénylet ügye, a saar-vidéki népszavazás dolga éppen úgy az emberi szolidaritás jegyében nyer megoldást, mint a Gran Chaco petróleummezőinek konfliktusa. Mert az emberiség csak egyet akar: békét, a békét de minél hamarabb.

Az ötévi börtönre ítélt Török Ferenc
esperes-plébános ügyét újra tárgyalta
a csíkszeredai törvényszék

Hétfő: december 2-án lesz

Csíkszereda, november 28

Az országos viszonylatban is nagy port felvert Török Ferenc gyergyócsomafalvai esperes-plébános államellenes izgatási perét hétfőn a késő délutáni elhúzó tárgyaláson tárgyalta a csíkszeredai törvényszék dr. Todor-Mihaleanu tanácsa. A vádat ez esetben is Lascu főügyész látta el, míg a vádlottat dr. Gyárfás Elemér szenátor és dr. Abraham József ügyvédi kamarai elnök képviselték.

Köztudomás szerint egyezbén már döntött ebben az ügyben a törvényszék. Államellenes izgatásban találta bűnösnek a bíróság a köztisztviselőben álló főpapot és volt magyar képviselőt a bíróság és ötévi börtönre ítélte.

Fellebbezés során a marosvásárhelyi

tabla azzal az indokkal semmisítette meg a csíkszeredai törvényszék súlyosan marasztaló ítéletét, hogy a védelem jogait korlátozták a főtárgyaláson.

Igy került újból a törvényszék elé az erdélyiszerke közfigyelemmel kísért per. A vádirat szerint Török Ferenc csomafalvai plébános Szilágyi Sándor bevonulás előtt álló legénynek kijelentette:

— Nem sokáig kell katonáskodnotok, mert három nap óta Erdély Magyarországhoz van csatolva.

Elnök kérdésére a vádlott kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Az állam törvényeit mindig tiszteletben tartotta. Ismerteti, hogy a bevonulás előtt álló legények részére tanfolyamot rendeztetett a felekezeti tanítókkal. Több alkalommal korholta az érdekelteket, hogy

saját érdekükben nem látogatják elég lelkiismeretesen ezeket a tanfolyamokat. A vád lényegére megjegyzi: — Ilyen butaságot nem mondhattam.

Pál János tanu eskü alatt állítja, hogy a bevonulás előtti este Szilágyi Sándor nevű társával alaposan felöntötték a garatra. Énekelve jöttek ki az egyik kocsmából a közvetlen a templom kerítésé mellett össze találkoztak Török Ferenc esperessel, aki megkérdezte:

— Tán bevonultok fiuk? — Igen — feleltük. Erre kijelentette:

— Ne busuljatok, nem kell sokáig katonáskodnotok, mert 3 napig magyarok voltunk.

Elnök: Mit értettek ez alatt?

Tanu: Nem értettünk semmit! Nagyon részegek voltunk.

Cáfolnak a tanuk

zék, hogy egy pap fegyvergyakorlásra tanítja a bevonulni készülő legényeket, minden gondolkodás nélkül letartóztat. A pap nem taníthat fegyverforgatást akkor, amikor annak forgatása meg van tiltva számára.

— Veszedelmes propagandát fejtenek ki a papok — folytatta. Lehetőségük nyílik számukra hűvek lelki világának befolyására. Négy szemközti, a cenzura teljes kizárásával beszélhetnek hűveikkel. Irányíthatják őket.

Végeredményként megállapítja, hogy a vádlott bűnösségéhez kétség sem fér. Az állam ellen izgatott. A Marzescu-Mironescu rendtörvény 11-ik szakasza második bekezdése értelmében a lehető legsúlyosabb büntetést kér számára.

A védelem

Dr. Gyárfás Elemér megállapítja, hogy a főügyész nem ismeri a székei nép lelkét, életét, papjait, sem a katolikus vallást. Súlyos bűnűl rója a vádlottnak, hogy hitvallásos iskolája mellett kemény tevékenységet fejtett ki. Arról azonban halvány fogalma sincs, hogy éppen a vádlott pap, 1912-ben a magyar kormány által felállított magyar nyelvű állami iskola ellen ugyanilyen kemény ellenállást tanúsított, melynek eredménye is volt. Csomafalván egészen a legutóbbi időkig, nem volt állami iskola.

A katolikus pap nem izgathat az állam ellen. Annak államokon és fajokon fe-

lül kell emelkednie. Ezt követeli általános jellege. Nem nemzeti vallás, tehát nem állhat nemzeti érdekek szolgálatában.

Mindezekről függetlenül, hangoztatja kemény hangon Gyárfás szenátor, elképzeltetlenségét valami, hogy a vádlott pap a tanuk által leírt körülmények között, részeg embereknek, nyílt piacon hirdesse, hogy Erdélyt Magyarországhoz csatolják. Hozhat az ügyész egy egész szekérre való bűnügyi aktaát a vádlott ellen, ezek azonban nem a bűnösségét, hanem ártatlanságát igazolják, mert minden esetben megszüntették elene az eljárást. Egy hamis feljelentés nem bizonyít bűnösséget. Bűncselekmény hiányában felmentést kér.

Dr. Abraham védő jogilag boncolja a kérdést. Halomra dönti a főügyész vádját. Kimutatja, hogy még az esetben sincs bűncselekmény, ha a kétséges terhelő vallomáscsat teljes egészében elfogadja a bíróság. Szintén felmentést kér.

Az utolsó szó jogán

Török Ferenc esperes-plébános az utolsó szó jogán kijelenti: Nem érzi magát bűnösnek. Egész életében az isteni és emberi törvények betartására törekedett. Lelekiismerete a legfelsőbb bíróság előtt, aki egyszer mindenki felett ítélkezni fog, tisztán áll. Ezért nyugodtan várja a törvényszék döntését.

A törvényszék az ítélet kihirdetését december 2-ikára napolta.

Mire jó, ha a törvény alkotmányellenes?

Meglépő fordulat a Stewart-féle
50 milliós kártérítési ügyben

Bukarest, november 28

Ismeretes, hogy a Stewart-féle utépi-tési ügyben a választott bíróság 50 millió lej kártérítés megfizetésére kötelezte a román államot. A döntés után úgy látszott, hogy a cég véglegesen megnyerte a pert s az állam részére nem marad más hátra, minthogy kifizesse a kártérítési összeget. Később azonban a kommunikaügyi minisztérium megkísérelte, hogy jogi alapot teremtsen a döntés megsemmisítésére s ecélből az ügyet a minisztérium jogi osztályának adta ki tanulmányozás végett. Itt azonban az ügyvéd nem tudtak megállapodásra jutni, mire a minisztérium az állami ügyvédek főtanácsától kért véleményét. Hosszas viták után a tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy a választott bíróság ítélete megtámadható. A Stewart-szerződésben ugyanis kikötötték a szerződő felek, hogy a választott bíróság döntése megfellebbezhetetlen. Később a szerződést törvény formájában is megszavazta a parlament. Már pedig egy olyan törvény — hangzik az indoklás — amelyben az állam lemond az alkotmányban biztosított fellebbezés jogáról, nem lehet érvényes s következésképpen

az ítélet sem állhat fenn, amelyet ezen

az alapon hoztak.

Érdekes felemlíteni, hogy Madgearu volt pénzügyminiszter azzal az indoklással kéri a választottbírók döntésének megsemmisítését, hogy azt az alkotmány határozott intézkedése ellenére francia nyelven szövegezték meg és hirdették ki.

A fővárosban nagy érdeklődéssel várják a nem mindennapi ügy további fejleményeit.

Hitler újabb megbízottakat küld
Londonba és Párisba

Páris, november 28.

Ribbentrop legutóbbi londoni fiaskója után Hitler új házidiplomatát meneszt az angol fővárosba. Hír szerint a közeli napokban a Führer megbízásából von Lerner báró érkezik Londonba, aki annak idején Brockdorff-Rantzau utódja volt a versaillesi béketárgyalásokon.

A Havas-ügynökség értesülése szerint Berlinben az a hír járja, hogy Ribbentrop kíséretében legközelebb Párisba utazik Hess Rudolf is, aki tudvalegileg Hitler helyettese. Hess és Ribbentrop a francia kormánnyal leszerelési tárgyalásokat folytat.

Ezeket a híreket hivatalosan még nem erősítették meg, de nem is cáfolták.

HIREK

A háromlelkű asszony

A csikagói büntetőbírósg egyik bírójának rendkívül nehéz és komplikált ügyben kell döntenie a közel jövőben.

Harmincegy esztendősen Johanna Grey, aki fölött a bíróságnak ítélkeznie kell. Tanítónő egy magán leányiskolában. Az a vád ellene, hogy két barátnőjét meglopta, nevüket váltóra hamisította s ami még meglepőbb: orgazdálja volt egy betörőbandának. A vádirat több mint száz sűrűn teleírt oldalt tesz ki.

A legérdekesebb a dologban azonban az, hogy a vádlottat esetleg szabadon fogják engedni. Johanna Grey az iskolában egyike volt a legkötelességtudóbb tanítónőnek. A nevelőintézet igazgatója, a pör egyik fontos tanúja, csak a legjobbat mondhatja róla. Amilyen puritán, lelkiismeretes és kötelességtudónak ismerték a tanítónőt az iskolában, olyan élvezethajászó, mondén asszonynak ismerték barátnői. Eskü alatt hajlandók vallani, hogy a tanítónő óriási összegeket költött egészen különböző és korrektnek nem nevezhető mulatságokra. Nagyszámu barátait drága gyűrűkkel és egyéb értékes dolgokkal ajándékozta meg. Ezeket az értéktárgyakat barátnőitől lopta, vagy a hamis váltók alapján kicsalt pénzből vette.

Bűnlajstromának utolsó vádpontja, hogy a Sing-Sing fogházban most is lakat alatt levő betörőbandának volt az orgazdája. A tanítónő háromfelé ágazó, furcsa életéről senkinek sem volt tudomása, de még csak nem is sejtették. Barátnői azt sem tudták, hogy tanítónő; azt hitték, gazdag özvegy. Mindenhol más-más néven szerepelt.

Pszichiaterok, akik négy héten át figyelték meg a vádlottat, azt állapították meg, hogy a lélekhasadásnak egész különleges esetével állnak szemben. Ugy vélük, hogy a három különböző szerepkörben élő asszony öntudatlanul élte ezt a hármas életet. A korrekt tanítónőnek semmi köze a tolvajnához és a mondén dámának nem volt tudomása arról, hogy betörőknek orgazdája is. Amennyiben a bíróság szakértői is megállapítják a beteg lelkiállapotának olyan fokát, amelynél a vádlott már nem tekinthető beszámithatónak, föl kell menteni.

— Szörénymegyei hírek. Tudósítónk jelenti: Nadrag községben ünnepélyes keretek között felszentelték a Vasművek tüztöltőszálgának új zászlóját. A zászlóanyai tisztet Ausschnitt igazgató felesége töltötte be. Az ünnepségen a nádorhegyi és kaláni üzemek tüztöltőszálg is képviseltette magát. — A florica gyászünnepségeken Szörénymegyei dr. Jucu Oktáv alpolgármester és 20 tagu parasztküldöttsége képviselte. — A lugosi Dácia mozi új épületének munkálatai a héten befejezést nyerne. Az első előadást valószínűleg vasárnap tartják meg. — Szabadi Dancs László nyugalmazott jegyző 70 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. A volt közhivatalnokot az egész város őszinte részvéte mellett temették el. — Matliu Mátyást, lugosi textilgyári munkásnő 13 éves fiát a buziási utcában egy csehszlovák jelzésű autó elgázolta. A gyermeket mély fejszebel és súlyos belső sérülésekkel kórházba szállították. A további robogó autót Karánsebesen tartóztatták és az igazoltatás után a sofför ellen megindították az eljárást.

— Nyilatkozik egy „nyugdíjszállító”. A „Még egy új foglalkozás: a nyugdíjszállító” főcímmel 269. számunkban megjelent cikkünkre Fekete Árpád nyug. kéz divásárhelyi adóhivatali pénztárnoktól választ kaptunk, amelyben hangoztatja, hogy a nyugdíjak fizetésének a kerületi adóhivataloknál való beszüntetése nem az ő egzisztenciája biztosítása végett történt, majd ezeket írja: Kézdivásárhely és vidéke nyugdíjas közönsége 1931, 1932 és 1933 évekből, 1933 május 10-ig, mint az adóhivatal akkori pénztárnokát, eléggé megismert és jelenleg megtisztelt azzal a bizalommal, hogy közülük elég sokan felkérték nyugdíjaiknak a felvételére. Én senkivel nem alkudoztam, én minden egyes nyugdíjasnak a nyugdíját pontosan asztalára leolvastam s azután az illető, hogy mennyivel honorálta az én fáradságom, az az ő magánügye volt. A nyugdíjasok közt sokan voltak olyanok is, akiknek a honorárium felét visszaadtam, mert nyugdíjösszegéhez mérten tulsoknak találtam. Ezenkívül van egy pár olyan szegény nyugdíjas is, akik alig száz lejt kátevő nyugdíjából nem fogadtam és nem is fogadok el egy árva lejt sem. — Mindezt készséggel közöljük azzal a megjegyzéssel, hogy cikkünknek nem személyeskedés volt a célja, hanem kifogásolása annak a rendszernek, amely szükségessé teszi a „nyugdíjszállítást”.

Nyugatról, ahol nem több akarat, de több pénz van a háborus készülődésre, mint Európa Keletén, jelentik, hogy a modern házak építésénél már a gázvédelmi szempontok is érvényesülnek. Az egész háznépét befogadó, hosszabb tartózkodásra is berendezett kényelmes pincékkel látják el gázfedezéknek. Vladivosztkából jelentik, hogy az oroszok a várható japán támadás elhárítására valószínűsítő földalatti városok építettek ki, vasúttal és repülőterrel ellátva. Párja a francia-német határon húzódó földalatti városnak amely Franciaországot oltalmazza a revás repása ellen. Jobbról-balról naponta jelentik a gázvédelmi próbákat, amelyek során a lakosságot gázbiztos fedezékekbe bujtatják a föld alá. A készülő világgháborút károgo próféta szerint a civilizált országok nemsokára át kell térjenek a földalatti építkezésre, mert a légi egységek tökéletes volta ellen nincs védelem. S a valószínűség felül szokta mulni a legfantasztikusabb utópiákat. Stefan Zweig művészi novelláit közöl Európa leghatalmasabb aranykészlete, a Francia Bank aranykincsének bűvészberendezésű földalatti palotájáról. A föld alá, a föld alá! Gyorsan a föld alá, noha már megnyílt a sztratoszféra kapuja is előttünk! Ezek után hagyjuk el iskoláskönyveinkből a „homo sapiens”-ről szóló hengegéseket. Mi vagyunk a leggyaralóbb emlőslát, az egyetlen, aki feleslegesen és időnek előtte beletemetkezik az anyaföldbe.

A BRASSÓI TÚTSÉK-NÖVÉREK.

ukiknek sikereiről most rengeget írnak a budapesti lapok. A riportok nagyon sokat foglalkoznak a népszerű énekesnők frappáns hasonlóságával is, amely rengeteg mulatságos félreértésre ad alkalmat.

— Sepsiszentgyörgyi hírek. Tudósítónk jelenti: Toltán községben Baranyi Imre gazdálkodó kutyája megveszett és több órán át az egész falu lakosságát rettegésben tartotta. A veszett eb megharapta Kész András kisbirtokos és Ungvári Berta 12 éves kisleányt, akiket beoltás végett Bukarestbe szállítottak. Ezenkívül több disznót és kutyát összevágott, míg végre sikerült a veszett ebet ártalmatlanná tenni. Az összemart állatokat a lakosság kénytelen volt agyonütni. — Hatolyka községnek a falu szélén álló községházába ismeretlen egyen éjszaka álkulccsal behatolt s a község pénztárát feltörte, onnan 12.000 lejt emelt el. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a betörést csak a körülményekkel ismerős egyén követhette el, minthogy a község pénztárnoka csak rendkívüli esetekben szokott a községházán ilyen nagyszámú pénzt tartani. — Felsőháromszéken annyira elszaporodtak a lótolvajok, hogy szinte alig mulik el éjszaka, hogy vagy egyik, vagy másik községben valakit elne lopjanak, úgyhogy ennek a vidéknek a lakossága ma már állandó rettegésben él. Alsócsernátonban Nánassy Arthur földbirtokos istállójából hajtottak el két 3 éves 16.000 lejt értékű muraközi csikót. A következő éjszaka Márkosfalván Csomós Miklós gazdától két lovat, Molesai Ferenc fuvarostól pedig egy pár hámot loptak el. Ezután Oroszfaluba tették át működésük színterét és itt Rancz Bélának a két lovat hajtották el. A csendőrség tehetetlenül áll a sorozatos lopásokkal szemben, amelyeket minden valószínűség szerint egy és ugyanaz a banda követ el.

CSALÁDI GYÁSZ

A kanárimadár kimult. Urnője zokogva fekszik a heperón. Férje vigasztalására könnybefultan feleli:

— Oh, Rezső, most különösen jónak kell lenned hozzám... szegény kis mandikánk nincs többé... most már senkim sincs rajtad kívül.

— Felszentelték a medgyesi új református elemi iskolát és a templom új harangját. Medgyesről jelentik: Medgyes református lakosságának örömmünnepe volt: bensőséges meleg ünnepség keretében szentelték fel az elemi iskola újonnan épített termét és a református templom új harangját. Makkai Sándor dr., erdélyi püspök hirdette a felszentelési istentisztelet igéjét. Nagyhatású beszédében a szeretet és megértés mellett tett hitvallást. Délben szászteritekes közös ebéd volt, melyen számos pohárköszöntő hangzott el. A délután nőszövevényi, presbiteri és ifjúsági konferenciák töltötték ki, melyeket Makkai püspök, Várhelyi János egyházkerületi főjegyző és Imreh Lajos teológiai igazgató

tartottak. Este vallásos estély volt, melyen Makkai püspök „Egyenlőség, testvériség és szabadság” címen tartott előadást, majd Köllönte Tibor lelkész ismertette az iskolaépítés és harangbeszerzés történetét, Keszeg Rózsa énekelte nagy rátermettséggel. Végül műsoros est zárta be a napot: itt Várhelyi János mondott beszédet, Fürei Viktor operaáriákat énekelt, az iskolás gyermekek pantomimet táncoltak.

A SNOB

— Voltál a Figaró lakodalmán?
— Nem. Táviratban gratuláltam.

— Nyolc nap egy fenyegető levél miatt. Csikszeredáról jelentik: Baricz Ábrahám József nyomdász a múlt évben fenyegető levelet írt Szvoboda József volt tanítómesterének, melyben egy nézeteltéréssel kapcsolatosan megjegyezte, hogy eddig az ügyességre vitte volna a dolgot, de nem tette, mert gazdag emberrel van dolga, aki a nagyurak száját könnyen betömheti és aztán „varju a varjunak nem vája ki a szemét”. A mai főtárgyaláson Baricz beismerte a vádat s hangsúlyozta, hogy fiatal gyerekésszel írta a levelet. Most nagyon sajnálja az esetet. A törvényszék, tekintettel az enyhítő körülményekre, nyolcnapos fogházra és ezer lejt pénzbírságra ítélte a vádlottat. Az ítélet jogerős.

— Karhatalommal vettek el ismét egy iskolát. Csikszeredáról jelentik: Jeleztük, hogy a csikszeredai tanfelügyelőség közoktatásügyi miniszteri parancsra hivatkozva, rendeletet adott ki, hogy a csikszeredai felekezeti magyar iskola épületét vegyék el, mert az a község tulajdona. Ennek alapján Pop Báldi jegyző, szorongos csendőrök kíséretében megjelent a plébánosnál s követelte az iskola átadását. A plébános megtagadta azt, mire erőszakkal birtokba vették az épületet. Az újabb erőszak általános elkeseredést idézett elő a megyében. Értelmeink szerint az egyházközség perrel támadja meg az intézkedést.

— 106 ÉVES FÉRFI MUNKÁT KERES. Angol lapokban a következő hirdetés jelent meg: „106 éves férfi, oly munkaképes, mint a 40 éves, fiatalos megjelenésű, magas képzettségű, kiváló nyelvész munkát keres”. A Sunday Pictorial közli a pályázó, Alfred Arnold fényképét, aki fényleg alig látezik idősnek. Latvan-évesnél. Arnold kijelentette, hogy örök ifjúságának titka a Ha-Ha Yga nevű indus akaraterőgyakorlat, amelyet 70 éves korában tanult egy 147 éves hindutól. Aki ezeket a titkos szabályokat követi, legalább 150 évig élhet.

ABLAK

Antinevralgie

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsák, stb., ellen. Csak az eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

IDŐJÁRÁSEJENLÉS
A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint északnyugatról élénk szél, ugyancsak északnyugatról eső és hó várható. A hőmérséklet általában változatlan, délen és délnyugaton éjszakai fagy lehetséges.

— Erőszakkal behatolt édesanyja házába — három hónapot kapott. Csikszeredáról jelentik: Sass József csikszatárszégi legény özvegy édesanyjával hosszabb idő óta ellenséges viszonyban él. Legutóbb erőszakkal behatolt a lakásba és onnan erőszakkal gazdasági felszereléseket vitt el. A mai főtárgyalás során állította de nem bizonyította, hogy az elvitt holmikat időközben meghalt édesapja után őt illették meg. A törvényszék magánlakásértés címén háromhavi fogházzal sújtotta az erőszakos fiút.

A KIPRÓBÁLT KÉRO

— Ha igazán jó, derék férjet akarsz akkor menj hozzá Ferihez, — biztatja az apa leányát.

— Honnan tudod, apa, — kérdezi a lány, — hogy olyan derék és jó és hogy egyáltalán el akar-e engem venni?

— Onnan, hogy egy évé folyton pum-polom és még mindig jár a házhoz.

— Asztma és szívbetege, mell- és tüdőbaj, görvény- és angolkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” keserű víz az emésztőesetornát alaposan kitisztítja a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Hirneves európai és amerikai klinikusok tuberkulotikus egyéneknek tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József víz használatát folytán lényegesen enyhülnek.

A kassai Hirsch-fiu nem magyar kém...

Kolozsvár, november 28

Egyszerű rokoni látogatásból különös kalandba keveredett az országos razzia során egy kassai gyerek.

Színhely: a kolozsvári hadbírósg. Vádlott: remegő tízenöt éves fiúcska, Hirsch Jenő Miklós, kassai lakos. A vád: minden igazoló írás nélkül fogták el az országos razzia során... gyanús elem...

Románul nem tud, ezért tolmácsján hallgatja ki a hadbírósg elnöke, annak kérdésére elmondja:

— Apám, aki zsidó kántor-tanító, rokonaim látogatására érkezünk Romániába. Apám táviratot kapott és visszatartozott Kassára, minden igazoló írást nélkül hagyva itt engemet. Az utcán igazoltatták és őrizetbe vettek.

Az elnök rázza a fejét, nem hiszi a sápadt fiú vallomását. Olyan kérdéseket tesz fel, amelyből kiderül: az a gyámu, hogy a Hirsch gyerek — magyar kém...

— Milyen nyelven tudsz jobban: magyarul, vagy csehül? — teszi fel a kérdést.

— Csehül — válaszolja a fiú, miután lefordították a kérdést. Egyik csehül beszélő ügyvéd beszélgetni kezd vele: folyékonyan felelget csehül. Majd váratlanul bejelenti, hogy édesapja időközben visszaküldötte az utlevelet és ezzel igazolni tudja, hogy törvényes keretek között lépett Romániára területére.

Az elnök felszólítására azonban nem tudja felmutatni az utlevelet: mert az szerinte annál az ügyvédnél van, aki vállalta védelmét, de a tárgyaláson nem jelent meg. A tolmács szerepét vállalta ügyvéd is igazolta, hogy valóban látta az utlevelet kartársánál. A hadbírósg ezeketán rövid tanácskozás után felmentette a kalandos rokoni látogatáson átment kassai fiút és elrendelték szabadságra.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Megkezdődnek az árellelőrző vizsgálatok a kereskedőknél

Altalános megdöbbenés fogadta az uzoratórvény újabb alkalmazására vonatkozó miniszteri bejelentést

Bukarest, november 28.

A külföldi árubehozatal majdnem teljes szünetelése egyre jobban érezteti hatását a piacon. Tekintettel arra, hogy igen sok cikkben a közel kéthónapos importszünet következtében kifogyófélben vannak a készletek, viszont az utánpótlásuk az új rendszer alapján nagyon bizonytalannak látszik, az árak 10–40 százalékos emelkedése következett be egyes importárúknál. A kereskedelemügyi minisztérium azonban nem hajlandó elismerni, hogy a drágulás az új importrendszernek egyik következménye, hanem kizárólag spekulációnak tulajdonítja és ezért elhatározta, hogy mindazon kereskedőkkel szemben, akik emelik az árai-

kat, az uzoratórvényt fogja alkalmazni. A minisztérium körrendeletben utasította a kereskedelmi felügyelőségeket, hogy az illetékes ellenőrző közegek útján látogassák végig a nagyobb kereskedéseket és közöljék a tulajdonosokkal a minisztérium elhatározását. Ez a figyelmeztetés csak az első lépés, amelyet a minisztérium elhatározott és ha úgy találja, hogy nem volt kellő fogamatja, akkor ismét megkezdik a bírságolásokat és bírság elé idézéseket. A fontosabb kereskedelmi városokban ezek a látogatások meg is kezdődtek és érthető elkeseredést keltettek a kereskedők körében. Általános a megütközés, hogy a kormány olyan rendelkezéseket akar visszahozni, amelyek a kereskedelem legszomorúbb napjaiban

is csak fölösleges zaklatásokra és visszaélésekre adott alkalmat. De annakidején legalább hivatalosan meg lehetett indokolni az uzoratórvény alkalmazását, mert a valutahullámzások lehetővé tették a tisztességtelen haszonra való spekulációt. Ma azonban még a megengedett kereskedői hasznát sem lehet megkeresni az árúknál és így a kereskedelmi inspektörök látogatásainak semmi gyakorlati értéke nincs, legfeljebb csak megijeszti a kereskedőket.

Hir szerint a kereskedelmi kamarák és kereskedelmi érdekképviselők a legerősebb ellenállásra készülnek az uzoratórvény feltámasztási kísérletével szemben.

üzlethelyiségeikért. Jelenleg két ilyen esetben élt csendes figyelmeztetéssel a szövetség: egy belvárosi és egy józsefvárosi üzletről van szó, ahol két-két ajánlkozó kereskedő veri fel az árat.

Az erdélyi és bánági kereskedőszövetség el van szánva, hogy az üzlethelyiségeket a gyakorlatban végre is hajtsa s az nem marad fogadkozás és papiroshatározat.

*

Az élelmiszerkereskedők változatlanul panaszkodnak a bodega és falatozó álnév alatt működő olyan üzletek ellen, amelyek illetéktelen konkurenciát csinál-

nak, vasárnap és a rendes kereskedői zárórán túl is árusítva élelmiszereket. A kereskedők szövetségének agilis főtitkára, Endre Károly dr., a munkakamara kiküldöttjével együtt már hetek óta csendes razzíát tart ezirányban. Már számos esetet fedeztek fel s megtették az első lépést, amely csendes, de határozott felszólításhoz állott. Ha ez nem használ, következik a kihágási jegyzőkönyv. Ez a dugott élelmiszerárulás nemcsak az iparral való visszaélést jelent, hanem egyben a vasárnapi munkaszüneti törvény megszegését is.

k. g.

Állandó kereslet és a kifogyott készletek jegyében fejeződött be az épületfa-szezon

A bukaresti „Moldova” cég fuvardíjkezdemenyének különös története

Bukarest, november 28.

A belföldi fapiacra végetért a szezon. A hosszú őszi következtében az építkezési tevékenység fokozottabb volt, mint más években és ennek megfelelően a fűrészárkereskedelem is nagyobb forgalmat csinált. Ezzel magyarázható részben, hogy a szezon utolsó napjaiban is még erős kereslet volt faanyagokban. A másik oka ennek a szokatlan jelenségnek a vagonhiány volt, amely a hadgyakorlatok óta változatlanul érezhető volt a piacon. Volt azután több olyan cikk, amelyben állandó hiány mutatkozott, így gerendákban, rövidáruban és asztalosáruban, főleg azért, mert a termelő cégek az idén nem dolgoztak raktárra és így a fokozott keresletet nem tudták kielégíteni, sőt exportra is olyan cikkeket adtak el, amelyeket máskor nem lehetett elhelyezni.

Az építkezések és így a fűrészárkereskedelem középpontja ezidén is Bukarest volt és a legtöbb fatermelő cég erre a piacra gravitált az árujával. A detailisták

közötti nagy árverseny miatt azonban a kereskedők majdnem haszon nélkül, sokszor egyenesen ráfizetéssel dolgoztak. E miatt az áruhiány ellenére, az árak nem emelkedtek. Más városokban a kereskedők kartellbe léptek és ezáltal biztosították maguknak a megfelelő árakat. Erdélyben nem voltak komoly építkezések és így a fakereskedelem is csak a pillanatnyi szükségletek fedezésére szorítkozott. A Bánágban volt valami építkezés és az épületfafogyasztás is elég jelentős volt.

A bukaresti piacnak különben érdekes szenzációja van. A legnagyobb detailista cég, a „Moldova”-deszkarakatár, amely tökérejeit fogva eddig is agyonkonkurálta a piacot, eddig még ki nem derített módon kijárta, hogy a CFR tizszázalékos fuvardíjkezdemenyét adott neki 1200 vagon áru szállítására. Ezt a kedvezményt eddig mindössze 3–4 nagyobb favállalat kapta meg az iparpártolási törvény alapján és így óriási konsternációt keltett a

Svábhgyi Szanatórium

(Budapest centrumától 12 percre) subalpin (430 méter) diétás gyógyvintézel

Már heti 110 pengőért tölkeletes szanatóriumi ellátást nyújt orvosi felügyelettel 5-szöri étkezéssel, vízkurával, füréssel együtt.

A legideálisabb őszi-téli üdülőhely.

többi detailista körében, hogy a legveszedelmesebb konkurenciák is megkapta ezt a kedvezményt. A detailisták szindikátusa sorozatos gyűléseken tiltakozott a „Moldova” favorizálása ellen és elhatározta, hogy küldöttséget meneszt a közkeletű miniszterhez, akitől kérni fogja, hogy vonják vissza a szóbanforgó cég részére szabálytalanul megadott kedvezményt, vagy pedig adják meg a 10 százalékos fuvardíjcsökkentést a szindikátus valamennyi tagjának.

A detailisták akciójának megvalósítására azonban már nem került sor. Egyfelől ugyanis a „Moldova” cég azzal a feltétellel kapta a kedvezményt, ha az árunál ő szerepel feladóként és címzettként is. Ezt azonban a nagyobb termelőcégek amellyektől a „Moldova” meg akarta szerezni az 1200 vagon fát, nem voltak hajlandók megengedni és így a bukaresti cég nem tudta a saját neve alatt feladni az árut. Közben pedig a vasutnál is vizsgálózták a kifogásolt rendeletet, azzal a kisért valószínűtlen magyarázattal, hogy a bukaresti deszkarakatár összetévesztették egy hasonlónevű piatra-neamti fűrészárugyárral.

A TEMESVÁRI TERMENYPIACON

kedden délelőtt feltűnően kevés üzletkötés történt. Ennek ellenére az árak változatlanok maradtak és csak a 78 kilogrammos torontáli buza ára alakult ki métermázsánként 390–394 lejben.

Előfizetőink figyelmébe!

Kérjük mindazon előfizetőinket, akik előfizetésüket nem a helyi pénzbeszedő útján, hanem postai utalványon vagy személyesen, a központi kiadóhivatalnál vagy valamelyik fiókiadóhivatalunkban szokták rendezni, szíveskedjenek figyelemmel kísérni a CIMKEIÜNK FÉLTÜNETEIT LEJÁRATOT s ha az előfizetésük lejár, gondoskodjanak idejében az előfizetés megújításáról, hogy lapunkat megszakítás nélkül küldhessük.

(*) A Brassói Lapok könyvosztálya Brassó Regele Carol (völt Kapu-u.) 56–58 (az udvarban) felhívja a n. é. közönség szíves figyelmét. Állandó nagy raktárt tartunk könyv-újdonosságokban, ifjúsági iratokban fiúk és lányok részére, képes és meséskönyvekben. Mindentféle nyelvtanokban és szótárakban. Műszaki könyvekben. Árjegyzéket készséggel küldünk mindenkinek.

PÉNTEKEN,

1934. november 30-ikán lezárul az Országfejlesztési kölcsön jegyzése.

Még ma keressenek fel egy jegyzési helyet!

Amiről beszélnek

Radnán megkezdődtek a villanyvilágítás bevezetésének munkálatai. Most már egészen rövidesen rendes villanyvilágítása lesz Radnának is.

*

A napokban két lippai uriember összepofozkodott a kávéházban. Ok: kártyakörül nézeteltérések. Következmények: nem lesznek.

*

A konverzió első esedékessége körül sok nézeteltérés támadt adós és hitelező között. Radnán körülbelül 400 nyugtát helyeztek letétbe a járásbírósnál. Lippán még nagyobb a letétbe helyezett tételek száma.

*

Lippa kereskedelmi iskolája rendületlenül — haldoklik. Sok oka van annak, hogy ez a fontos intézmény gyökeretelenül, növények nélkül vegetál. Pedig igazán kár lenne, ha az intézet megszűnnék.

*

Néhány nappal ezelőtt Groza János dr., Arad megye megyefőnöke Radnán járt. Pénzt hozott: négyszázezer lejt egy modern, emeletes elemi iskola céljaira és kétszázezer lejt a Maros-gátak javításának fedezésére. A Maros gátjai ellen sok panasz merült fel, most végre rendezik ezt a kérdést.

Piszkos, elhanyagolt a Hegyaljai Villamosvasut!

Ez a panasz mindennapi Radnán éppúgy, mint a Hegyalja bármelyik más községében. És ezt a panaszt ajánljuk a villamosvasut igazgatóságának figyelmébe: nem ártana kevéssel több gondot fordítani a hegyaljai szerelvényeire. Első és harmadosztályú kocsibeosztása van ennek a helyi érdekű vonalnak és a harmadik osztály használata szinte lehetetlen. Libákat, csirkéket, majorságokat szállítanak a személykocsikban, amelyek egyébként is alaposan elhanyagolt állapotban vannak. Az első osztályú kocsi cszakaszok között is akad jónéhány elhanyagolt, arról nem is beszélve, hogy bizonyos szerelvényeket még most, novemberben sem fűtenek.

Ezenfelül drága is a villamosvasut. Különösen a mai viszonyok között és még különösebben a Hegyalja viszonyait alapul véve. Az államvasut már rájött arra, hogy a drága jegyek rendszere rossz üzlet és általános tarifalesszámítást ígér. Helyes lenne, ha a Hegyaljai Villamosvasut is követné a példát, amellyel, hogy több gondot fordít a tisztaságra.

Jó szívvvel — lélekkel...

Itt a tél: megkezdtek tevékenységüket a radna-lippai jótékony nőegyletek. Nemesen érző, melegsívű nők dolgoznak ezekben a nőegyletekben, amelyek minden más célt félretéve kizárólag csak a nevéikben foglalt nemes hivatást gyakorolják: jótékonykodnak. A katolikus nőegylet, amelynek élén özv. Baróthy Teréz áll, a zsidó nőegylet, amelynek elnöknője Kohn Lászlóné, a református nőszövetség, amelyet Szász Ferencné vezet, egyaránt önzetlen szolgálói a jótékonykodás ügyének. És, hogy munkájuk sikerrel jár, arra már csak az is garancia, hogy a sok agilis, lelkes hölgy vezetését olyan asszonyok vállalták el, mint például özv. Baróthy Ferencné, ez a 72 esztendősről matróna, aki maga a megtestesült jószág és emberbaráti szeretet.

Magyar élet

A radnai és lippai magyar pártok új, nagy szervezkedő mozgalmat indítottak. Elekes Gyula lippai református lelkész, magyarpárti elnök tevékeny munkát fejt ki a magyarság együtt tartása érdekében. Lippán kulturális előadások sorozatát rendezik, különös tekintettel a parasztlakosságra, a radnai mükedvelők a magyar szó szolgálatában fejtenek ki dicséretes munkásságot. A lippa-radnai magyarság megmutatja, hogy akar élni és hogy tud is élni!

Holnap: Lássuk Marosludast!

Kisebbség kontra kisebbség!?!

A svábok hirdetik Lippa környékén a nemzetiségi türelmetlenséget

A románság nem tulzó-sovén, a némettség annál konokabb kulturharcot visz a magyarság ellen

Ugyátszik még sincs a világnak olyan zuga, ahol fel ne ütötte volna fejét a faji gyűlölködés, a faji kérdésekre épített gyűlölködés. Az egyenlenség — mindenbóvá belopakszik, mindenütt egyre inkább urrá lesz, még ott is, ahol pedig a felszínes látszat egyebet mutat.

A látszat csal: különösen olyankor, ha valami kellemes, valami megnyugtatót mutat. Ime, Lippa és Radna példája: csak akkor tudja meg az ember, hogy itt, a világnak ebben a látszólag békés zugában is nemzetiségi acsarkodások ütöttek fel fejüket az emberek között, legalábbis a kulisszák mögött, szóval ezt csak akkor tudja meg az ember ha véletlen beszélgetéseket, egymás előtt is titkolt panaszkodásokat les el a füle. Csak egymás között tárgyalják az emberek, csak egymás között esik szó arról, hogy a svábok konok küzdelmet folyta a magyarság ellen és hogy a küzdelem már odáig mérgesedett, hogy a helyi római katolikus plébános is kénytelen néha napján panaszkodni megbízalmasabb emberei előtt, mert magyarsága miatt valóságos üldöztetésnek van kitéve a svábok részéről.

Érdekes: a románság részéről itt aránylag jelentéktelen a nemzetiségi ellentétek kiélezését célzó állásfoglalás. Ezzel szemben a svábok keményen és konokul harcol a magyarság

ellen. Megdöbbenő, de így van: Siebig Frigyes plébános valóságos üldöztetésnek van kitéve, csak azért, mert magyarnak vallja magát. A hegyljai svábok fiataljainak egy része erősen náci-beállítottságra vezetők irányítása alá került és más községekben is fel-felüti fejét az egyenlenség, amely az egyházi élet keretein belül is romboló munkát végez. Csunya, minősíthetetlen tüntetés folyt a közelmúltban a Hegyalja egyik legidősebb római katolikus lelkipásztor ellen, csak azért, mert idegen maradt a náci-eszméktől.

Ez a gyűlölség ide is eljutott: ide, a látszólagos nemzetiségi nyugalom csendes zugába is. A svábok kulturhárcban állanak a magyarsággal és iskolapolitikájuk egyenesen arra törekszik, hogy az iskolákat teljesen németté tegyék. A lippai zárda-iskola, amely magyar intézmény volt, ma már csaknem teljesen elsvábosodott.

*

Es ujabban bizonyos többségi megmozdulások is észlelhetők voltak. Szerencsére ezek a többségi a románság körében erősen kisebbségben vannak és így egy-kettőre élet vették a kínos megmozdulás esetleg még kínosabbá válható fejleményeinek. A Lippai Kereskedelmi

Kör tagjai között indult meg egy magyar és zsidóellenes mozgalom, azonban Popa Miklós, a Kör elnöke, erőiesen leintette a kezdeményezőket. Popa Miklós kijelentette, hogy nincs különbség többségi és kisebbségi kereskedő között és hogy nem tűr meg politikát a Kör falain belül. Így sikerült eliminálni az incidens.

*

Igy hát kisebbségi probléma tulajdonképpen csak a svábok részéről nyilvánul meg. Mert azt a körülményt, hogy a csendőrség minden feldiszipált béli teremben piros-fehér-zöld virágirlandokat keres, azt igazán nem lehet nemzetiségi problémává avatni. Mint ahogyan nem lehetett nemzetiségi kérdést csinálni annak idején a lippai tűzörség elrománosítására irányuló kísérletből sem. A csendőrség nem tud irredata megnyilatkozásokat felfedezni ott, ahol nincsenek, a lippai tűzoltóságot nem lehetett „csak azért is” romanizálni.

Visszont, ami a svábok különös kulturhárcát illeti: ez határozottan figyelmet érdemel. Figyelmet érdemel egyrészt, mert veszedelmes, másrészt pedig, mert meg kell találni a módját annak, hogy a támadásokat vagy elhárítsuk, lehetetlenné tegyük, vagy pedig arra, hogy párirozni tudjuk.

Lippa és vidékén minden ujszülött orvosi felügyelet alatt áll

Érdekes, elismerésre méltó orvostani intézet működik Lippán. Az intézet, amelynek vezetője dr. Ardelean orvos, Lippa és vidékének egészségügyi kísérleti intézete. Ugynevezett mintakörletti központ ez az intézmény, amely az egész környék egészségügyi néprajzának megfigyelését, tudományos statisztikák elkészítését szolgálja. A lippai orvostani intézet felügyelete alá rendelték az összes környékbéli járárorvosokat és 3000 beteg áll itt állandó megfigyelés alatt.

Főképpen a vérba és a tüdőba megfigyelést szolgálja a tudományos munka, amelyet itt végeznek. Állandó kísérletek folynak itt a legszélesebb megfigyelés-kimutatást állítják állandóan össze és az itt összegyűjtött adatoknak felsőbb egészségügyi hatóságok veszik hasznát. Ingyen kezelésben részesülnek a betegek, akiket orvossággal is ellátnak. A népegészségügy rengeteg új, érdekes adatát gyűjtik össze és használják fel.

Különösen szép munka az, amelyet ez az intézmény az ujszülöttek megfigyelésével végez. Minden, a körlethez tartozó születésről értesítik a lippai intézetet, ahol intézkedés történik az ujszülött megvizsgálására. Minden egyes

ujjonnan születő gyermek számára törzslapot készítenek és ezen törzslapon bizonyos korig egészségi állapotának minden fázisát pontosan nyilvántartják. Feljegyzik a megbetegedéseket, a körtüneteket, a körülményeket, ahogy a betegség a gyermeket megtámadta, az okokat, a melyek miatt a betegség fellépett: egyszóval mindazt, amire népegészségügyi és szociális, valamint általános tudományos szempontból szükség lehet.

A lippai intézet működése természetesen nem a legelőnyösebb a magánorvosok gyakorlata szempontjából. Határozottan észlelhető az anyagi hátrány, amely az orvosokra hárul abból a tényből, hogy az intézet ingyenes munkát végez. Visszont megállapítható, hogy a parasztlakosság az intézet révén egyre jobban megbarátkozik az orvostudománnyal és a lippai intézet vezetőinek mind kevesebb erőfeszítésre van szüksége ahhoz, hogy a nép széles rétegeihez közeledjenek.

A lippai orvostani intézet valóban dicséretes és áldásos munkát végez. Végre egy intézmény, amelyről nyugodt lélekkel elmondhatjuk ezt.

Oprea Arsenie sirja keresztet kapott

egyszerű, durván összeácsolt keresztet, de mégis: a hegyljai bandita sirja fölé odatűzték a megbocsátást hirdető keresztény vallás szimbólumát, megjelölték sirját, amelyet a radnai temető árkanak közvetlen szomszédságában ástak lefejezett holtteste számára.

Most, halottak napján történt. Ki hozta a keresztet, ki tűzte le, azt ép olyan kevéssé lehet tudni, mint azt, hogy ki hordott friss virágot a Hegyalja véreskező, rettegett emlékü, menekülés közben agyonlőtt banditájának sirjára a halottak iránti megemlékezés napjára.

Rablógyilkos volt ez az Oprea, aki szemrebbenés nélkül oltotta ki emberek életét, aki hónapokon keresztül rettegésben tartotta az egész Hegyalját. Ez kétségtelen. És mégis: egész Radna bizonyos jóérzéssel vett tudomást arról, hogy akadt valaki, aki megjelölte a társadalmi rendből önmagát kizárt szerencsétlenségében banditává lett ember sirját.

Ugy látszik: volt valaki, aki szerette Oprea Arseniet. Ugy látszik, volt valaki, akinek a szívéhez közeledő volt ez az ember, aki önmaga felett ítélt, amikor azt hitte, hogy mások vagyonbiztonsága és élete felett mond ítéletet. Gyakran olvassuk, hogy a legharciasabb tábornokok a legjámborabb emberek — hálaöntőben, vagy házikabátban Gyermekekkel, vagy unokákkal játszanak és egy legyet sem képesek megölni. Szeretik őket. Nos, ugyátszik, ez a bandita, aki nem volt ugyan tábornok és nem vitt hósi halálba ezer és ezer embert, ez a bandita ugyátszik tudott szeretni és ugy látszik annyira ember volt olyankor, amikor a rablás mesterségét levette és a maga módja szerint házikabáthá öltözött, tehát ugy látszik annyira ember tudott lenni, hogy nagyon tudták szeretni. Annyira, hogy virágot vittek a sirjára és keresztet tettek sirjára, amely egy fejjel rövidebb minden más emberi sirhantánál: Oprea Arseniet fej nélkül temették el.

Szerető ember — nyilván női ember — tette a keresztet a társadalomból kismartan elhullott ember sirja fölé, mert ezt a szöveget kaparta rá nagy, ormótlan betűkkel:

Itt nyugszik Oprea Nea Arsenie Aki a keresztet készítette, vagy készítette, becézőnévvel illette a gyilkost. A gyilkost, akinek becézőneve volt és aki, ha ugy is esett el, mint a társadalom tűzött dudava, ugyátszik, mégis csak megérdemli valakitől a keresztet és a virágokat...

Nyomorba sodródott a bortermelő Hegyalja népe

A borárak — ő, milyen fontos problémája ez a Hegyaljának, — a borárak semmilyenek. Így egyszerűen: semmilyenek. Hat-tíz lejes árak mellett sincs forgalom és a Hegyalja lakossága kétségbeesett reménytelenséggel néz a tél elé. Évek hosszú sora óta megismert jelenség ez: a valamikor világmárkát jelentő hegyljai borok elvesztették értéküket és az értékesztéssel egyenes arányban csökken a borok minősége is. Ami, ha jól megnézzük a jelenséget, érthető is.

A hegyljai szőlőket nem tudják gondozni. Többbe kerül a karbantartás, többbe kerülnek a munkálatok, mint a mennyi a várható bevétel. Egyre jobban nő a Hegyalján az elhanyagolt szőlők száma és ez a szomorú tünet, sajnos, megszüntethetetlennek látszik a mai körülmények között.

A speciálisan komoly és mélyreható válság oka ugyanis, hogy a hegyljai borok elvesztették piacukat. A bürokrácia, a két balkezes gazdaságpolitika ezer és ezer nehézséggel súlyosbította az amugy is elviselhetetlenül súlyos válságot. A Hegyalját gazdasági tényezőink ug elhanyagolják, mint egy mostoha-

gyermeket. Jóllehet valamikor, nem is olyan régen, bizony még komoly exportcikknek számított az aradvidéki hegyek szőlőleve.

Mostohagyermekek vagyunk, akiket először megfojtottak, majd — szinte gyilkos gúnnyal, élvezeti adóval sújtották erőszakos halálunkat — így jellemezte a helyzetet egyik szőlősgazda, — aradi ügyvéd az illető, — aki kifejtette, hogy távolról sem lenne szabad, hogy az aradi Hegyalján ilyen sötét tört üljön a nyomor.

Itt, ezen a vidéken a kisemberek tapasztalják télen az ablakot: fűtés helyett így védekeznek a hideg ellen. Itt, erre-féle borral itatják a gyermekeket: mert a bor nem kerül pénzbe, mert a bor kábitó, bódít, felejteti az éhséget és a nyomort.

Arad-Hegyalja a vidámságot jelképező szőlőtelek szomorú birodalma. A hegyljai villamosvasut, amelynek Radnán van a végállomása, a szomorúság körvasutja. Ha végig utazza rajta az ember a Hegyalját, szívszorító szimbólumát kapja az ember annak: hogyan lehet tönkretenni egy virágzó, valamikor széles korlátlanul boldog vidéket.

Goy és Hitler

Páris, november 28.

A francia frontharcosok egyesületének elnöki tanácsa hétfőn este ülést tartott a köszönetet szavazott Goy Jean képviselőnek, aki Hitler meghívására nemrégiben hosszabb látogatást tett Németországban. Goy-t Hitler kiállításán fogadta és a német frontharcosok vezetői tüntető szívélyességgel bántak vele. Visszatérése után Goy képviselő igen kedvező nyilatkozatot adott a sajtónak a Führerről és a németországi viszonyokról.

Az elnöki tanács helyesléssel vette tudomásul Goy eljárását, kimondva, hogy az alkalmas közelebb hozni egymáshoz a két nemzetet. Mindjárt bizottságot is küldtek ki arra, hogy a német frontharcosokkal való együttműködés lehetőségét keresse és istápolja.

A Hitlerrel tett hírlapi nyilatkozata miatt viszont sok támadás érte Goyt, sőt a képviselőház folyosóján éles összecsalakozása is volt Franklin Bouillon képviselővel, a szélső jobboldal egyik vezérével. A szócata kölcsönös sértetésekre fűlt a Goy fegyveres elégtételt kért Franklin Bouillontól, a párbajsegédek azonban megállapították, hogy nincs helye fegyveres elégtételadásnak, mert a pocskondiázásnak politikai jellege volt.

Megint elhalasztották a Juhos-ügy tárgyalását

Temesvár, november 28.

A temesvári törvényszék előtt tegnap kezdtek meg a tíz év óta húzódó Juhos-ügy tárgyalását. Minthogy sem a vádlottak, sem a tanúk egy része nem jelent meg a tárgyaláson, a vádlottak jogi képviselői azt az indítványt tették, hogy a tárgyalást halasszák el. A bíróság az indítványt elutasította és eljött a tárgyalás. A megjelent vádlottak ügyét a távollmaradtaktól elkülönítve tárgyalja le az előzetési parancsot ad ki a meg nem jött vádlottak és tanúk elővezetésére.

A keddi tárgyaláson egyébként Simpson bucaresti ügyvéd Juhos Erzsébet jogi képviselője elfogultsági indítványt terjesztett elő a tárgyalást lefolytató kolozsvári tanács ellen. A bíróság úgy döntött, hogy Simpson ügyvéd indítványa főlött november 28-án a kolozsvári törvényszék dönt s amennyiben az illetékeségi kifogást elutasítja, úgy november 29-én smét folytatják a tárgyalást.

KÉT HÓNAPI FOGHÁZRA ÍTÉLTÉK BRIGITTE HELMET. A HÍRES FILMSZÍNÉSZNŐT

(Berlin.) A berlini országos bíróság több napos tárgyalás után 2 hónapi fogházbüntetéssel sújtotta Brigitte Helm filmszínésznőt, aki Berlinben gépkocsijával elgázolt egy asszonyt. Az ítélet indokolása kimondta, hogy mintán Brigitte Helmet gázolásért már bünteték, büntetését ezúttal nem lehetett pénz-bírságban megszabni.

BOMBAMÉRÉNYLETET KÖVETTEK EL PUJI CSÁSZÁR ELLEN

(Sanghaj.) A hazafias egyesület öt kínai tagja elhatározta, hogy a független Mandzsuria fiatal császárárt, Puji, elteszi láb alól. A tervet tegnap akarták végrehajtani, amikor Puji császár Mukden közelében a régi kínai sirokat kíséretével meglátogatta. Az őrség azonban figyelmes lett az öt gyanús idegenre és feltartóztatta őket. A merénylők nem rettentek meg, hanem a nagy távolság ellenére is bombát dobáltak Puji. A pokolgépek azonban csak az őrség tagjait sebesítették meg. Puji és kísérete sértetlen maradt. A merénylőket elfogták. Büntetésük akasztófa lesz.

A Nobel-díjas Pirandello mondja: — Egy Nobel-díjnyertes író népszerűsége meg sem közelíti egy boxbajnokét; ez szomorú, de igaz; a fizikai erőnek meg kell adni, ami megilleti, amint hogy az antik görögök is egyenjogúságot biztosítottak a szellemnek és az ép testnek, de csak egyenjogúságot, nem többet; ez a maximum... a színház nem halott, csak új, igazi szerzők kellene, akik új utakon járnak; ami új, ha igazán szép is, utat tör magának, még ha eleinte támadják is; ezt bizonyítja az én pályafutásom is...

Egymásnak rohant két tehervonat

Kisenev, november 28.

A Kisenev és Jasi közötti vasútvonalon Bukovac állomás határában súlyos vasúti szerencsétlenség történt. Egy tehervonat, amely harmincnégy tehérkocsiból állott és amelynek vezetője nem vette észre a tilosra állított jelzőt, teljes sebességgel belerohant egy másik tehervonatba, amely éppen

indult ki az állomásról. Az összeütközés ereje kidobta a sínről a két vonat mozdonyait és első kocsijait. Jakob forgalmi főnök a lezuhanó mozdony teste alá került és azonnal szörnyethalt. A két mozdonyvezető és egy fékező halálosan megsebesültek. A vasút vezérigazgatósága erőlyes vizsgálatot indított, hogy megállapítsa: ki felelős a szerencsétlenségért?

Fasiszta diktatúrát szerveznek a dollárkirályok az Egyesült Államokban

Butler vezérőrnagy szenzációs leleplezései a bankokrácia titkos tervéről

Newyork, november 28.

Az Egyesült Államok politikai életének óriási szenzációja van, amelynek következményei e pillanatban még kiszámíthatatlanok. Az amerikai haditengerészet volt főfelügyelője, Smedley Butler vezérőrnagy a Newyork Evening Postnak adott nyilatkozatában pattantotta ki a szenzációt. Az interjú nem kevesebbet közöl a nyilvánossággal mint hogy az Egyesült Államok vezető pénzügyi köréi messzemenő előkészületeket tettek a fasiszta diktatúra kialakítására.

Elmondja a vezérőrnagy, hogy a vezető pénzcsoporthoz megbízásból

megjelent nála Gerald Mac Guire, a Drayson-Murphy-cég társtulajdonosa és azt az ajánlatot tette, hogy a vezérőrnagy vegye át a fasiszta módszerekkel dolgozó nemzeti mozgalmat megszervezését és vezetését. A mozgalom célja fasiszta diktatúra megalakítása az Egyesült Államokban.

Elsősorban az állandóan növekvő kommunista veszedelemre hivatkoznak a fasiszta jellegű nemzeti mozgalom kezdeményezői. Az az elképzelésük, hogy

olasz és német mintára rohamosztagokat szerveznek, amelyeknek finanszírozására máris rendelkezésre bocsátottak hárommillió dollárt.

Ugyanez a pénzcsoporthoz 1932 nyarán hosszabb tanulmányt küldött ki Mac Guiret. A fasiszta diktatúra előkészítői

nem szándékoznak eltávolítani Rooseveltnél elnököt, akinek körülbelül olyan szerepet kívántak biztosítani, mint a millyent az olasz király játszik Mussolini mellett.

Elmondotta még Butler vezérőrnagy, hogy

Mac Guire megbízói nevében 18 millió dollárt ajánlott fel neki, ha hajlandó az amerikai frontharcosok csikágói kongresszusán állást foglalni az aranystandard újbóli bevezetése mellett és ha átveszi ennek az akciónak a vezetését.

Butler vezérőrnagy nyilatkozata lázba hozta az Egyesült Államok közvéleményét.

Mac Guire sietett megcáfolni a nyilatkozat állításait

és kijelentette, hogy sohasem fordult Butler vezérőrnagyhoz és sem közvetve, sem közvetlenül nem tett neki ajánlatokat.

Butler leleplezései már ma foglalkoztatni fogják a külföldi propaganda amerikai üzemeit vizsgáló kongresszusi bizottságot, amelynek elnöke, Samuel Dickstein kijelentette, hogy Butler nyilatkozatából a cáfolatok ellenére is

olyan adatokat tudott meg a nyilvánosság a fasiszta tervekről, amilyenekről eddig még sejtelve sem volt.

Megállapította azt is, hogy bizonyos körök sokmillió dollárt áldoztak már eddig is a fasiszta mozgalom megszervezésére és az amerikai fasiszta diktatúra előkészítésére.

SPORT

Itt a válogatott keret!

Bukarest, november 28.

A Balkán Kupára — melyet tavaly Románia vereség nélkül nyert meg — megkezdődött a komoly előkészület. A futballszövetség elnöki tanácsának keddi ülésén a válogatott csapat összeállítása és előkészülete volt a legfőbb kérdés. Savulescu őrnagy, válogató kapitány, nyilatkozata szerint a válogatott csapat keretébe a következő játékosokat válogatja be:

Kapusok: Burdan, Crețeanu. Hátvédek: Chiroi, Vogl, Sfera, Albu. Jobbfedezet: Deheleanu, Robe. Középfedezet: Gain, Eissenbeisser. Balfedezet: Moravetz, Demetrevici. Jobbszélső: Bindea. Jobbszélső: Kovács, Farcasan. Középső: Sepi I., Niculescu. Balsszélső: Vălcov, Balszélső: Dobay.

Lengyelország csak februárban közli véglegesen, hogy mikor játszik Bukarestben tavasszal, a lemergi mérkőzés revansaképpen.

Atlétika

NAGYSZERŰ MAGYAR REKORD ÉS SZENZÁCIÓS VERSENYEN KIVÜLI EREDMÉNY

született az utolsó budapesti tízezer méteres versenyen. Német MTE 31 p. 50.8 mp-es győzelmével alaposan megjavította Szilágyi 32 p. 08.2 mp-es rekordját. Ugyanakkor Kelen versenyen kívül indulva és egy perce fél későbbben startolva, mint a mezőny, 31 p. 05.8 mp-es szenzációs időt futott, mellyel a torinói Európa-bajnokságon harmadik lehetett volna.

Berger felhagyja az atlétikát és kerékpározni fog? A hollandok legnagyobb képességű rövidtávfutója, aki az idén 10.3 mp-el beállította a

Egyébként a válogatottal kapcsolatban a következőket határozták el:

A válogatottak kondíciójának felügyeletét a Bukarestbe érkezett skót Farmer szövetségi trénerre bízák, akinek egyelőre ez lesz egyedüli feladata. A bukaresti válogatott játékosok Farmer felügyelete alatt treníroznak.

A vidéki válogatottakat minden szerdán Bukarestbe rendelik, közös treníngre.

December 16-án triál mérkőzés lesz Bukarestben, a bukaresti játékosokkal kiegészített A és B. csapat között. Ezután állítják össze véglegesen a válogatottat és jelölik ki a tartalékokat.

A csapatot négyen kísérik Athénbe: Farmer tréner, Savulescu őrnagy, Luchide főtitkár, mint a Balkán Kupa bizottságának elnöke és valaki még, aki a pénzügyeket intézi majd.

világrekordot és a hollandok legjogosabb olimpiai reménységévé lépett elő — hír szerint — szakit az atlétikával. Állítólag kerékpározni fog. Nem hiszük! A hollandok bizonyára éppen az olimpiára való tekintettel bizonyosan nem engedik „átnyergelni” a kerékpárra. Valószínű, hogy ez a hír — kacsa.

Lovass és Matura, akik Budapestről Rómába akarnak szaladni, már olasz földön haladnak. Elhagyták Udinét.

Ökölvívás

DECEMBER MÁSODIKÁN — ERDELYI AMATŐR ÖKÖLVÍVÓBAJNOKSÁGA KOLOZSVÁRT!

— így határozott az országos szövetség. A friss erdélyi bajnokok meg sem pihenhetnek babérjaikon, máris Bukarestbe kell utazniuk, hogy Munténia válogatottjával megmérkőzzenek —

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

ötödikén. Kérdezzük: miért a nagy sietség. Miért kell három nap alatt két mérkőzést ráerőszakolni az erdélyi versenyzőkre, fárasztó utazással is megterhelve őket? Az országos bajnokság ugyanis csak tizenötödikén lesz Bukarestben. Vagy talán fáradt ellenfelek ellen könnyebb győzni? Azt hisszük, nem járunk messze az igazságtól... De annál messzebb járnak a sportszerűségtől azok, akik a dolgot így rendezik...

Az olasz amatőr válogatott az angol hadsereg válogatott ellen mérkőzik december ötödikén Londonban.

Asztali tenisz

Végig izgalmas és bizonytalan kimeneteli küzdelemben a KSE nyerte a Brasovia emlékversenyének kupáját

Brassó, november 28.

A Brasovia Takó—Oratovszki emlékversenye izgalmas küzdelmeket, jó sportot hozott. Az általános sport szempontjából örvendetes a kézdívásárhelyiek jó szereplése: először sikerült elvinnük az emlékszerleget. Az utolsó pillanatig izgalmas, bizonytalan kimeneteli küzdelemben szenvedett vereséget a Brasovia tartalékos csapata, amely mégis derekasan játszott. A harmadik csapat az Encián volt: tehetséges játékosok, egyelőre még versenytapasztalat nélkül.

Az eredmények a következők:

1. KSE 24 pont. 2. Brasovia 22 pont. 3. Encián Brassó 1 pont.

Az egyes számok eredményei:

Férfi csapatverseny: 1. KSE 2 győzelem, 2. Brasovia 1 győzelem, 1 vereség. 3. Encián 2 vereség. Brasovia—Encián 5:0, KSE—Encián 5:0, KSE—Brasovia 6:3

Női csapat: 1. KSE. 2. Brasovia. Eredmény: 5:4.

Férfi egyes: 1. Kovács Ödön KSE. 2. Bot Béla Brasovia. 3. Papp Gábor Brasovia. Döntő: 21:15, 21:19.

Férfi páros: 1. Kovács, Winternitz KSE. 2. Kurta, Papp János Brasovia. 3. Bot Takács Brasovia. Döntő: 21:19, 17:21, 21:17.

Női egyes: 1.—2. Fórisné és Ferenczné Brasovia (döntőt később játsszák le). 3. Sipos KSE.

Női páros: 1. Sipos, Farkas, KSE. 2. Fórisné, Ferencné Brasovia. 3. Jakó, Jakó KSE. Döntő 21:18, 21:19.

Vegyes páros: 1. Sipos, Kovács KSE. 2. Fórisné, Papp Brasovia. 3. Jakó, Winternitz. Döntő: 21:14, 15:21, 21:19.

A játékosok közül Kovács Ödön nagy tehetség, de feltétlenül át kellene térnie a modern ütőfogásra, amely eredményesebb. Bot és Papp kétségtelenül a legjobb brassói játékosok első csoportjában vannak. A brassói hölgyek — Fórisné és Ferenczné, betegséggel és tréninghiánnyal is küszködve — sikeresen védtek meg elsőségüket a kézdívásárhelyi hölgyekkel szemben, akik általában azonban nagyon jók. Ennek köszönhetik a női csapatversenyben győzelmüket.

Fóris Béla és Szabó János szereztek eredményeket a kifogástalan rendezés körül. Kár, hogy a versenyt a közönség részéről érdektelenség kísérte.

★ May Károly uti kalandjai a Szkipetárok földjén. A kalandos utelírások és ifjúsági regénynek nagy mestere, May Károly mindig ki tudja keresni könyveiben azokat a területeket és azokat a népeket, ahol az utikalandók a legérdekesebbek és a legragyogóbb fordulatokat nyújtják. „A Szkipetárok földjén” izgalmas és érdekesítő tempóban kergetik egymást az utazási és kutatási szenzációk, amelllett, hogy föld és néprajzi adatai az igazsághoz hűen képeznek tanulságos és érdekes keretet. „A Szkipetárok földjén” az Athenaeum pompás kiállításában, díszes kötésben és vasos kötetben 120 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályánál, Brassó, Kapu-utca 56—58 az udvarban.

(*) H. G. Wells önéletrajza. Egy nagy élet története, egy nagy elme gondolatai, egy nagy lélek titkai. Ára vászonkötésben 144 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

ÁBEL AMERIKÁBAN

REGÉNY

Írta: TAMASI ARON

54

Olyan furcsa volt ez a kitalálása, hogy jóformán meg sem tudtam gondolni a dolgot, hanem vaktában megígértem neki, hogy mához egy esztendőre pontosan ebben az időben itt leszek. Ezzel bé is fejeztük a barátságot s az ember, kinek még a nevét sem tudtam, lassu léptekkel és nagy nyugalommal eltávozott. Ajándékul és figyelemztető jelnek otthagyta az újságot nekem s én abból sok érdekes dolgot olvastam. Így többek között egy olyan bűnöséről volt tudósítás benne, aki valahogy kiszökött a Sing-Sing börtönből, de a lelkiismerete annyira furdalta, hogy végre és tiszta magától ismét visszament a tömlécbe. Amikor elolvastam ezt a történetet, azon kezdtem gondolkodni, hogy vajjon én visszamennék-e? Nehezen tudtam ebben a dologban dönteni, de a végén mégis úgy határoztam, hogy az első szökés után bizonyosan visszamennék, de csak azért, hogy ott ismét jól meggondoljam magamot s esetleg másodszor is elszökjék, de akkor már véglegesen!

Elmondhatnák még három történetet is, amit ugyancsak ebben az újságban olvastam, de eme három történet helyett inkább azt a negyediket mondom el, ami engemet kevert bele ez az újság. Ugy kezdődött a dolog, hogy amikor végigolvastam az újságot, akkor észrevettem, hogy: né-né, hiszen itt is vannak apróhirdetések! Egyszeriben az jutott eszembe, hogy hátha jó volna valakinek én is. Először és nagy figyelemmel kezdtem olvasni a szűkszavú hirdetményeket s akadt három is, amit nem ártott volna megpróbálni. Az egyikben fodrász-tanulónak kerestek ügyes fiatal embert, de ezt hátul tartottam, mert a fodrászat babra tudományá nem egészen felelt meg a természetben. A másik hirdetésben pincérnek való fiút kerestek valami magyar vendéglő, de ez sem lelkesített úgy, mintha például szabadságharcosnak mehettem volna. A harmadik már urasabb dolog volt, mert az így szólt: „Fenyő Bankház” keres mindeure alkalmas, kitanult, értelmes fiatal embert.

Úgy határoztam, hogy a Fenyő Bankháznál fogok szerencsét próbálni. Meg-

néztem jól a címet s mingyárt el is indultam. Odamentem egy rendőrhöz, aki elmutogatta nekem az irányt. Menetközben azon gondolkodtam, hogy vajjon mi is indított engemet arra, hogy a fodrászt és a pincért leszavazzam s egy bankházbá induljak, mintha ott éppen engemet várnának! Valami nagy palota lehet bizonyosan az a Bankház, szépen kivilágítva, urason békutorozva, sok pénzzel és szagos levegővel. Talán ez csábítana engem? Azt kellett felelnem, hogy nem a palota csábít, se nem a pénz, se nem az urivilág, hanem akkor mi? Isteneim, olyan furcsa s mégis olyan kedves dolog volt, ami engemet csábított, hogy szinte resteltem is megmondani. Vagy talán nem a legfurcsább s egyben a legkedvesebb, ha egy ember rögtön megtelik vágygal és melegséggel, amikor ezt a nevet olvassa: Fenyő, mint a Hargita óriási nagy fenyői, melyeket olyan nagy csodálattal néztem mindig s amelyeket olyan nagy vágyakozással szerettem volna nézni ismét!

Ebben volt tehát az én választásom titka és az én szemem csillogásának s az én arcom melegségének is a titka.

Egy negyedóra múlva olyan várcsúszba kerültem, ahol az utcák csupa mocskos és különös gyermekekkel voltak teli. Némelyiknek hosszú és göndörített haja volt és külön egy tines karikázott lefelé a füle mellett. Nagyon bámulnak engem s egyik-másik még kiabált is felém. Ha lett volna cukrom, szívesen adtam volna nekik, de így szónélkül tovább mentem, hogy a Bankházat megkeressem. Nemsokára úgy tetszett, mintha meg is találtam volna, mert egy kicsi boltnak az ablaka felett ezt az írást pillantottam meg: „Fenyő Bankház”, alatta pedig zárójelben: „Fenyő Banker”.

— Hát ez lehetséges volna? — mondtam magamban.

Átmentem az ut tulsó oldalára, hogy onnét jobban és egészben látni megvizsgáljam a Bankházat. De itt is csodálgaínom kellett a fejemet, mert a Bankház innét nézve csupán egy kicsi bolt volt s nem is városi kicsi bolt, hanem inkább falusi! Felette volt ugyan még egy emelet, de

ott az egyik ablakban kövér asszonyt pillantottam meg, akinek rettentő sok kihomlott haja volt, a másik ablakban pedig egy szakállas embert, akinek viszont a fején egy szikra haja sem volt. Könnyen ki is lehetett találni, hogy ezek nem tartoznak a Bankházhöz, csak felette laktak, mint a jószerencse.

— Ha így van, így van! — mondtam ismét magamban és visszamentem a Bankház ablakához. Itt egy nagy kép állott az üveg mögött s valami füstölő hajót ábrázolt. Lent a kirakat földjén különböző bankók heverték s ezt nagy örömmel láttam, mert azt mutatta, hogy valami pénz mégis van itt!

Rendbeszedtem egy kicsit a ruhámat és béléptem az ajtón. Illedelmesen jó napot köszöntem, de elég halkán, mert a helység is csak akkor volt, hogy három lépéssel már a pult előtt állottam. Egy nagyorru fiatalember, aki a pult mögött ült valami nagy könyv felett és egy kicsi asztalnál, rögtön felállt és azt kérdezte:

— Mivel szolgálhatok?

— A tulajdonos urral volna beszélni valóm — feleltem neki.

— Fenyő urral?

Intettem, hogy véle. Erre a fiatalember visszaült a nagy könyv mellé és láthatólag számokat adott össze, de mindig ugyanabban a sorban. Összeadta háromszor és négyszer, majd ötödször is neki-durálta magát. Az ötödikre sem tetszett neki az eredmény, mert ismét reám vetette a szemét s egy kicsit barátságatlanul kérdezte meg:

— Én nem tudnám elintézni?

— Nem — feleltem kurtán.

— Miért nem?

— Azért, mert az én ügyemet csak olyan ember tudja elintézni, aki hamar és jól tud összeadni.

Szerkesztői üzenetek

T. I. Galócás. 1. Temesvári mentőorsjegye nem nyert. 2. Könyvosztályunknál intézkedtünk, hogy a kért jegyzeteket megkapja. 3. Az Anyanyelvünk megszerezheti, ha Kacsó Sándor hírlapíró (Brassó, Brassói Lapok) címére beküld 45 lejt. A könyvet bérmentve megkapja.

Sz. K., Margitta. Temesvári mentőorsjegye nem nyert, osztályorsjegyet nem huzzák ki.

AKTUALIS ORVOSI KÖNYV, MELY MINDENKIT ERDEKEL!

Dr. Lukács Pál szakorvos:

Az elhízás és a soványító gyógyeljárások

126 oldal, 14 ábrával.

Rövid kivonat a gazdag tartalomjegyzékből:
A normális emberi test — A belső szekréció — Az anyag és energiaforgalom élet és kor-tának alapvonalai — Az elhízás létrejötte — Az elhízás általános megítélése — Az elhízás külső formái — Az elhízás okozta belső el-változások — A szív és véredények — Tüdő — Emésztő szervek — Az idegrendszer — Az elhízás különleges típusai — Miért hizunk — Miért fogyunk — Az elhízás megelőzése — Az elhízás gyógykezelése — A táplálkozás — A fogyás — A fogyasztás módjai — A diétás fogyasztási módszerek — A diétás módszerek gyakorlati kivitele — Ivókurák — Fogyasztás izomunka által — Vizgyógyászati eljárások — stb., stb. Ara 90 lej E rendkívül fontos munka kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-u. 56—58., az udvarban.

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. DAVID GYÖRGY féle nagy

KÉZI SZÓTÁR

Részenként több mint 24 ezer címszót tartalmaz. Román-Magyar rész 60. — II. Magyar-Román rész 60. — a két rész együtt kötve egész vászon kötésben 150. — lej; diszes félbőr-kötésben 240. — lej

LILIPUT ZSEBSZÓTÁR

2 rész ára 60. — lej

Kapható minden könyvkereskedésben. Kiadta a BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Aláírt keresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk

Vétel-e'adás

Használt, de jókarban lévő Worthington szivattyút keresek megvételre. Ajánlatokat kérem címre: Fábán József fűrészgára Odorheiu, Pr. Elisabeta 64. 16293

Vidéki nagyközségben termény- és vegyeskereskedés házál egyült eladó. Cim 16253 szám alatt a brassói kiadóhivatalban.

Mezőgazdák! Bächer ekék, Melichar vetőgépek, Massey-Harris aratógépek, traktorok, acélkeretes, golyócsapágyas Hoffer cséplők, löhorefajtók és ezeknek alkatrészei kaphatók. Engel Bankháza, Brassó, Weiss Mihály u. 29. 16290

Állást nyer

Egy fiatal faeszerkesztő azonnalra kerestetik. Nagy Géza, Barót, Háromszék megye.

Társat keresek nagyobb vidéki városban, elsőrendű étteremhez. Szükséges tőke 40 ezer lej. Ajánlatokat „Biztos megélhetés” jelgére a kiadóhivatalba kérek. 16332

Keresek egy jobb fiút tanulóknak vegyes üzletembe. Kászoni Dénes Fágaraş. 16341

Olvassa és teressze Románia legjobb magyar napilapját a Brassói Lapokat!

Frizeria J. Rainovici, Cămpina sürgősen keres jó fodrásznőt, aki manikűrözni is tud. 16339

Lakás

A Buzasor I. számú házban azonnalra kiadó több két: meg háromszobás

modern lakás,

melyek ur- vagy nőiszobás, vagy hasonló ipari célokra is nagyon alkalmasak — Közlekedési felvilágosítások kaphatók

DRESSNANDT

űgynekési irodában, Brassó, I. ároly király-u. 52.

Bukarest

Dr. Keszenbaumné egészségügyi- és gyógytorna kurzusait megkezdte. Jelentkezés: Str. Jules Michelet 15. Telefon 227/20. 21158-b

Ideálisan központi fekvésű modern üzlethelyiségek, központi fűtéssel, teljesen kész új házban kiadók. Bukarest, Călea Moşilor 59 (Bd. Domnitori sarok.) Érdeklődni helyszínen d. u. 3—5-ig. 211147-b

Gallérokat, keményinget, férfi- és nőruhákat szépen szakemberrel mos, fest, tisztít a brassói „Kristály” gőzmosoda bukaresti fiókja: Strada Regală 6. 277-b

Jómegjelenésű, saját házzal rendelkező, 43 éves iparos és kereskedő, házasságot kötne hozzáillő leánnyal, vagy gyermekkel, asszonnyal, némi hozománnyal. Fényképes levelet „Régi becsület” jelgére a kiadóba kér. 211154-b

Minden magyar könyvudon-ság a megjelenés után azonnal kapható az Ig. Hertz könyvkereskedésben, Bucureşti, Cal. Victoriei 5. 258-b

Brassótól Váradig

Orsovától Szigetig

Bukaresttől Galacig

terjed a hír, ha azt a

Brassói Lapokban

apróhirdetésben közli!

Nyakmerevedés?
Izomfájdalmak?

Ilyen esetekben gyorsan és biztosan hat a híres és régóta bevált Sloan's Liniment. Semmi sem pótolja ezen gyógyszer a reumás- és derékfájdalmak leküzdésében. A Sloan's Linimentnek összehasonlíthatatlan hatását az is bizonyítja, hogy egy pár csepp ezen gyógyszerből, a fájdalmas részekben könnyedén elkenve, gyakran csodát művel. Próbálja meg és meg fog győződni róla.

SLOANS Liniment

Csak eldörzsölni és a fájdalom alább hagy!

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Egy üveg ára 60 Lei.

Primăria Municipiului Braşov

No. 29.433/1934.

Serv. silvic.

HIRDETMEŒY

A Brassó városi erdőhivatal tisztí és altisztí személyzete ruha illetményének elkészítéséhez szükséges anyag beszerzéséért f. évi december hó 18-án délelőtt 10 órakor nyilvános árverést tartunk a városi erdőhivatal helyiségében, melyen az érdeklődők írásbeli, zárt, lepecsételt kérelmekkel felbűlyegzett ajánlataikat benyújthatják.

Az ajánlatnak tartalmazni kell:
2 tisztí öltönyhöz szükséges szövet és hozzávalók mintáját és az árat méterenként.

17 altisztí öltöny és sapka elkészítéséhez szükséges szövet és hozzávalók mintáját a méterenkénti ár megjelölésével.

20 kőrgálér elkészítéséhez szükséges anyag és hozzávalóját a méterenkénti árral.

1 hivatalszolga öltönyéhez szükséges anyag és hozzávalók mintáját a méterenkénti árral plusz 1 sapka.

Bánatpénzképpen az árverés tárgyát képező anyag értékének 5%-a helyezendő letétbe készpénzben, vagy állami értékpapirokban.

Az árverést a nyilvános számvitelre vonatkozó törvény 88—110 §-ai alapján tartjuk meg.

Részletes feltételek a városi erdőhivatalban tekinthetők meg.

Braşov, la 22 Noemvrie 1934.

Comisia Interimară,

Preşedinte:

Secretar general:

C. Dumitrescu-Părvu m. p. Dr. V. Voicu m. p.

Seful serviciului:

Ing. Horwath m. p.

Primăria Municipiului Braşov

ad. No. 29433/1934.

Serv. silvic.

HIRDETMEŒY

A Brassó városi erdőhivatal tisztí és altisztí személyzete ruhailletményének elkészítéséhez f. évi december hó 20-án d. e. 10 órakor nyilvános árverést tartunk írásbeli, zárt, lepecsételt kérelmekkel felbűlyegzett ajánlatok benyújtása mellett az erdőhivatal helyiségében.

A benyújtandó ajánlatok a következőket kell tartalmazni:

1 tisztí, 1 altisztí öltöny elkészítésének az ára, 1 kőrgálér elkészítéséért kért összeg, 1 egyensapka elkészítéséért kért összeg, 1 hivatalszolgának járó öltöny elkészítéséért kért összeg.

Elkészítendő: 2 tisztí öltöny, 17 altisztí öltöny, 1 hivatalszolgának járó öltöny, 20 kőrgálér, 18 egyensapka.

Az árverést a nyilvános számvitelre vonatkozó törvény 88—110 §-a alapján lesz megtartva.

Bánatpénzképpen 2.500 Lej helyezendő letétbe készpénzben, vagy állami értékpapirokban.

Részletes feltételek a városi erdőhivatalban tekinthetők meg.

Braşov, la 22 Noemvrie 1934.

Comisia Interimară,

Preşedinte:

Secretar general:

C. Dumitrescu-Părvu m. p. Dr. V. Voicu m. p.

Seful serviciului:

Ing. Horwath m. p.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Braşov.